TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! — SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Työväen vapautus tapahtuu sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä voi työväenluokka voittaa!

No. 104. — 1922. Lauantaina, syyskuun 9 p. — Saturday, Sep. 9. VI Vuosikerta--Vol. VI

Neuvostovallalle koittanut valoisampi aika

Krassin sanoo sadon olevan hyvän. Talonpojat korjaavat satoa lauleskellen.

Berliini. — Leonid Krassin, neuvostohallituksen ulkomaakaupan edustaja, joka on juuri palannut Moskovasta tänne, sanoo vuodentulon Venäjällä näyttävän hyvältä, karja on suuresti lisääntynyt ja talonpojat laulavat jälleen työskentellessään elopellolla.

Sanomalehtimiehille antamassaan haastattelussa Krassin kertoi kuinka kaikki näyttää taas valoisalta Venäjällä, niin että melkeimpä voidaan puhua jo ennen sotaa vallitsevaan normaalitilanteeseen pääsemisestä.

Hän sanoi Moskovassa juuri avatun aseistariisumiskonferenssin, jossa mahdollisesti päätetään vieläkin vähentää 800,000 miestä käsittävää punaista armeijaa. «Venäjän tulevaisuuden suunnitelmiin ei sisälly sotatoimenpiteet», vakuutti Krassin painokkaasti.

Kun häneltä tiedusteltiin sisältyykö satojen intellektuaalien karkoittaminen ulkomaille hallituksen uuteen politiikkaan, vastasi Krassin että se on Venäjän hallituksen vastaus ulkomailla harjoitettuun agitationiin näiden vastavallankumouksellisten puolesta. Neuvostohallitus ei tarvitse näiden vastavallankumouksellisten intellektuaalien aivoja, vaan lahjoittaa ne kapitalistimaille.

Tunnettu sosialistinen tiedemies kuollut

Joku päivä sitten kuoli Chicagossa tunnettu sosialistinen kirjailija ja luennoitsija Arthur Morrow Lewis. Vainaja oli syntynyt Englannissa 1873, muutti Amerikaan 24 vuotta sitten. Ammatiltaan oli hän mekanikko. Lewis ryhtyi jo aikaisin harrastamaan yhteiskuntatieteitten tutkimista, joka sitten tuli hänen elämän työkseen. Hän opiskeli aikamiehenä m.m. Berkleyn yliopistossa, samaan aikaan kuin tunnettu novelikirjailija Jack London, ollen hänen kanssaan mitä parhaat ystävykset.

Lewis toimitti paljon sekä alkuperäistä, että käännösten muodossa sosialistisia tieteellisiä teoksia englanninkielelle, antaen siten tavattoman arvokkaan lisän sosialistiseen ja työväenluokkataistelun tieteelliseen kirjallisuuteen. Tämän ohella, asuen Chicagossa, piti hän viimeisen kymmenen vuoden ajan vakituisia luennoita yhteiskunnallisista ja luonnontieteellisistä kysymyksistä Carrick-teatterissa, joissa aina oli suuri osanotto.

Muutamia Lewisin teoksia on suomeksikin käännetty, m.m. «Puhumisen taito» ja «Kymmenen sokeaa johtajaa».

Toveri Lewisin muisto hänen työväenluokalle siunausrikkaan työnsä kautta elää ikuisesti Amerikan työväenliikkeen historiassa.

Syntyväisyys yhä alentuu Ranskassa

Pariisi. — Suurten Perheitten Edistäjäin Liiton toimesta julaistujen tilastojen mukaan on kymmenessä Ranskan suurimmassa kaupungissa syntyväisyys alentunut 10 prosentilla tämän vuoden ensimäisellä puoliskolla siitä mitä se oli viime vuonna. Jos sama suhde pitää paikkansa kaikkialla Ranskassa, tulee syntyväisyys olemaan tämän vuoden ajalla 80,000 vähempi kuin viime vuonna.

Daily Herald ammattiunioitten äänenkannattajaksi

Lontoo. — Parhaillaan Southportissa kokoontuva Englannin ammattiunioitten kongressi on ottanut haltuunsa Daily Heraldin. Kaikkia union jäseniä tullaan verottamaan kolme penceä lehden rahastamiseksi. Toimittajaksi valittiin Hamilton Fyfe, jolla on pitkäaikainen kokemus sanomalehtialalla.

Saksan nälkä

Kietoo yhä laajempia kansanjoukkoja surmasyleilyynsä.

Berlini 17/8. — Ranskan rosvopolitiikan ja kotoisten pörssikeinottelijain aikaansaama saksanmarkan romahdus uhkaa nälällä ja nälän seurauksilla yhä laajempia väestökerroksia. Työläiset ovat saaneet kärsiä ravintoniukkuutta ja muiden välttämättömien tarvikkeiden puutetta lähes sodan alusta alkaen, mutta nyt uhkaa heitä suoranainen menehtyminen. Ja samaan onnettomuuteen on tuomittu myös kaikki alemmat virkamies-, opettaja- ja näitä vastaaviin luokkiin kuuluvat henkisen työn tekijät. Nyt ei enään tuskin kuule puhuttavankaan muusta kuin leivästä, eikä kukaan ihmettele, jos suuret väestökerrokset on vallannut toivottomuus.

Markan viime aikaiset romahdukset ovat olleet niin tavattomat, että jää kyseenalaiseksi, voidaanko ulkomailta enään tuottaa sillä mitään, ja kuitenkin kuuluu ulkomailta tuotettaviin raaka-aineisiin suuri määrä leipäviljaakin. Suurten yrittäjäin vain hyötyessä romahduksista ja niiden kautta asettuessa «dollarin paremmalle puolelle», koskevat ne turmiokkaasti pienyrittäjiin, jotka eivät enään voi ajatellakaan mitään tuottamista ulkomailta. Hinnat ovat kohonneet äärettömiin, eikä edes ole mitään varmaa hintatasoa, vaan ottaa kukin keinottelija mitä saa.

Sota-aikainen jono-ilmiö on kadonnut. Vaikka väestönenemmistöllä ei ole mitään varastoja, ja hinnat kohoavat joka päivä, ei tapaa mitään jonoja ruoka- ja muiten tarvikemyymäläin edustalla. Kellään ei ole millä ostaa. Berlinin etukaupungeissa esim. on jo aikoja sitten lakattu ostamasta ensi luokkaista lihaa; ostetaan jätteitä ja huonompia tavaroita. Saksan lihankulutus on kutistunut puoleen rauhanaikaisesta kulutuksesta. Useimmille Berlinin asukkaille on liha saavuttamaton ylellisyys, ja omahyväinen virkamiehen rouva näkee mielenkatkeruudella vaipuneensa samaan kuluttajaluokkaan kuin nälkäinen proletaarivaimokin.

Mutta huolimatta nykyisistä ja uhkaavista uusista kärsimyksistä ei joukkojen tyynessä pinnassa huomaa mitään erikoisia myrskyn oireita. Sen enemmän puhuvat niistä hallituspiirit joko myrskyn pelosta taikka käyttääkseen mullistuksen uhkaa ententen pelottimena. Sosialidemokratiset johtajat ja ammattiyhdistysbyrokratialla on kuitenkin omat aavistuksensa, ja ovat ne katsoneet parhaaksi ryhtyä neuvotteluihin valtakunnan talousministerin kanssa. He eivät tietysti ole tehneet mitään «vaatimuksia» vaan tarjoutuvat olemaan hallituksen apuna «taistelussa uhkaavaa katastrooffia vastaan.» Tätä kirjoitettaessa ei hallitus vielä ole ryhtynyt mihinkään erikoistoimenpiteisiin. Mutta ikäänkuin vastaukseksi työväenjohtajain ja hallituksen hankkeille on Berlinin maistraatti antanut suostumuksensa huomattaville hintainkorotuksille, joka nyt on yhtäkkiä alkanut kuohuttaa työläiskuluttajia. Etukaupunkien vuokralaisyhdistykset ovat pitäneet kokouksia, joissa on päätetty, että ellei maistraatti ryhdy vastatoimenpiteisiin, lakkauttavat tuhannet vuokralaiset vuokranmaksun.

Toverilehti huomauttaa tilanteen johdosta, ettei hyödyttäisi mitään, vaikka sosialidemokratian ja ammattiyhdistysbyrokratian edustajat esittäisivätkin mitä vaatimuksia tahansa — paperilla. Kunhan he **pitäisivät kiinni** ja ajaisivat läpi aikaisemmat omatkaan vaatimuksensa, niinkuin nyt esim. jo vuosi sitten Leipzigin konferenssissa päätetyt. Mutta tästä taas ei koskaan tule mitään ilman suurten joukkojen jatkuvaa, herkeämätöntä taistelua ja painostusta. Mutta tätä ovat sosialidemokratiset johtajat jatkuvasti karttaneet ja saboteeranneet. Ja jatkavat he tätä turmiollista taktiikkaansa edelleenkin, sillä he pelkäävät taistelua, ja sen sijaan kirjoittelevat he Lloyd Georgelle osoitettujen rukouskirjelmäin alle ja kehoittavat työläisiä vallankumouksellistuttamaan päänsä (kun on kysymys vatsan vaatimuksista ja vallankumouksesta!). Ammattiyhdistysjohto on karttanut tuomasta ilmi «vaatimuksiaan.» Rote Fahne huomauttaakin, että on jo aika päästä niistä selville ja ennen kaikke **mitä aijotaan tehdä niiden läpiajamiseksi.** Taistelu on joka tapauksessa kiertämätön, mutta täytyy sitä käydä järjestyneen työväestön kokonaisuudessaan. Sen vuoksi kehoittaa lehti työväestöä käyttämään koko energiansa, jotta proletariaatin koko voima mobilisoidaan taisteluun kurjistumista vastaan.

Venäläinen taideseurue vierailulle Amerikaan

Berliini. — Moskovan taideteatteri tulee lähtemään matkalle Pietarista neuvostohallituksen omalla höyrylaivalla, purjehtien ensin Stettiniin Saksaan ja siitä New Yorkiin. Moskovan taideteatteri tulee antamaan näytäntöjään New Yorkin Grand Operassa noin 5 viikon ajan ja sen jälkeen palaamaan takaisin kotimaahan.

Moskovan taideteatteri on yksi mailman kuuluimpia teatteriseurueita ja sen takia on amerikalaiset tehneet kaiken voitavansa saadakseen sen New Yorkiin.

„L'Humanite" sosialivallankumouksellisten tuomiosta

Pariisilainen toverilehti kirjoittaa: «Bolshevikit, jotka puolustavat Venäjän vallankumousta ja jotka aina ovat kohdelleet kaikkein katkerimpiakin vihamiehiään ylen lempästi, bolshevikit, jotka mitä katkerimman sisällissodan raivotessa ovat enemmän armahtaneet murhaajiaan kuin demokraattisen Ranskan hallitus puolen vuosisadan aikana passiivisia vastustajiaan, saavat sosialidemokrateilta mitä hävyttömintä kohtelua osakseen.» Lehti luettelee sitten kokonaisen joukon neuvostovallan sovittamia vihollisia, jotka neuvostovalta on päästänyt vapaalle jalalle. «Nykyinen välttämätön tuomio julistettiin yksilöllisten taikka kollektiivisten murhasuunnitelmain järjestäjille, terroristisien tekojen ja aseellisten pakkoluovutusten suorittajille. Tuomittujen henki riippui vallankumouksen nykyisestä kehityskaudesta. Jos tämä oikeusjuttu olisi käyty kaksi vuotta sitten, olisivat päässylliset teloitetut. Mutta nyt voi neuvostohallitus voitokkaiden taistelujensa johdosta vastavallankumousta vastaan, kun sen olemassaolo ei ole uhattu, osoittaa lempeyttä. Tuomion kohtalo on nyt **sosialivallankumouksellisen puolueen omissa käsissä.** Osoittakoon se rauhallisen tahtonsa teossa. Vallankumouksen, jota vastaan hyökätään kaikin keinoin, on puolustauduttava kaikin keinoin.»

Herrat lopettavat työttömyysavustuksen

Ottawa. — Täällä työministeri Murdockin koolle kutsumassa työttömyyskonferenssissa, missä on edustettuna federaali-, maakunta- ja kunnallishallitukset, on katsottu tilanteen teollisuuselämässä jo siinä määrin parantuneen, ettei ensi talven ajalla tulla jakamaan työttömyysavustusta ensinkään. Sen sijaan apua tarvitseville tullaan toimittamaan jonkinlaisia yleisiä töitä, mutta ei union palkalla, kuten järjestyneen työväen vaatimuksena on ollut.

Ihmisiä kuollut kuumuuteen Chicagossa

Chicago. — Kahdenkymmenen neljän tunnin väliajan jälkeen palanneen kuumuuden johdosta kuoli Chicagossa tiistaina kolme henkilöä ja lukuisia sairastui. Lämpömittari nousi klo 3 aikaan iltapäivällä 94 asteeseen.

Nova Scotian mainarit jälleen työssä.

Sydney. — Tiistaina palasivat hiilenkaivajain union miehet jälleen töihin kolmiviikkoisen lakon jälkeen kaikissa muissa kaivoksissa paitsi Sydneyn. Jotkut vaikeudet viimemainitussa paikassa, jotka kuitenkin voitettiin myöhemmin, ehkäisivät töitten alkamisen Sydneyssä päivää myöhäsemmäksi.

Kauhea kaivosonnettomuus Englannissa

40 työläistä hautaantunut elävältä hiilikaivokseen.

Newcastle, Engl. — Whiteshavenissa tapahtuneessa hiilikaivosräjähdyksessä hautaantui tiistai aamuna 40 työläistä elävältä kaivokseen.

Pelastusjoukkue alotti heti työskentelynsä, mutta heidän työnsä on edistynyt hitaasti suuren kaasupaljouden takia. Toiveet näiden työläisten elävänäpelastumiseen on huvenneet olemattomiin, muutamia ruumiita on jo kuitenkin löydetty.

Vertaa Trotskya Rooseveltiin.

Toronto Star lehden kirjeenvaihtaja Moskovasta lähettämässään kaapelisanomassa kertoo käynnistään Neuvosto-Venäjän sotaministerin Leon Trotskyn virastossa. Kirjeenvaihtaja sanoo viraston olevan kerrassaan nykyaikaisen järjestyksensä nähden ja sanoo sen osoittavan, että se on sellaisen miehen virasto, joka työskentelee ahkerasti ja systemaattisesti.

Hän kertoo Trotskyn olleen puettuna yksinkertaiseen sotilaspukuun ja olevan kaikinpuolin tarmokkaan miehen kuva. Ollen suuri kooltaan ja parhaassa miehuuden iässä, muistuttaa Trotsky suuressa määrin edesmennyttä Yhdysvaltain ent. presidenttiä Theodor Roosevelttia.

Trotsky puhui kirjeenvaihtajille selvää Ranskaa ja sangen sujuvasti Saksaa, miten puhuteltava kulloinkin vaati. Kirjeenvaihtajan mukaan neuvostovallan sotaministeri laski haastattelijoilleen leikkiä, mutta silti hänen puheensa kuvasti tarmokkuutta, selvää ajatuskykyä ja varmuutta.

Mainittu kirjeenvaihtaja on näkevinään hänessä miehen, joka vielä johtaa voimakasta armeijaansa läpi Europan ja määrittelee sen avulla koko Keski-Europan kohtalon.

Morrisonin ryhmä voittanut farmarien äänenkannattajan

Toronto. — Tiistaina pidetyssä Farmers Publishing Co:n vuosikokouksessa voitti Ontarion farmaripuolueen sihteerin J. J. Morrisonin ryhmä suurella enemmistöllä Farmers Sun lehden kontrollin, valiten kaikki omat miehensä lehden johtokuntaan, joten pääministeri Druryn puolue täydellisesti hävisi lehden kontrolliin nähden. Lehden kontrollin voittamista pidetään huomattavana voittona Morrisonin ryhmälle.

Ranskalainen miljoneerisosialisti kuollut

Pariisi. — Tiistaina ilmoitettiin täällä Marcel Sembatin, yhden Ranskan sosialistipuolueen tunnetuimmista johtajista äkillisesti kuolleen. Sembat edusti sosialistipuoluetta edustajakamarissa Seine departementista. Hän oli sangen äveriäs mies, ollen kuitenkin aktiivinen sosialistisessa liikkeessä. Viime aikoina edusti Sembat oikeistososialistista suuntaa Ranskassa, joskin hänet yhteen aikaan tunnettiin yhtenä huomatuimpana marxilaisena.

Montrealin uniot valmistautuvat työttömyyden varalta

Montreal. — Käsittäen että joka talvi uusintuva työttömyys tulee ilmenemään huomattavana ensi talvenakin, on Montrealin Työväen Unioitten Keskusneuvosto kutsunut koolle Montrealin Työttömäin Liiton kokouksen, johon kaikkia unioita kehotetaan lähettämään edustajansa. Kokouksessa tullaan valitsemaan Työttömäin LiitoHe vakituiset virkailijat ja luomaan suunnitelmia työttömyyskysymyksen käsittelemiselle ensi talven aikana.

Viime talvena nousi työttömäin lukumäärä Montrealissa 40,000.

Sovintolautakunnan päätös ei tyydytä työläisiä

Canadan rautatiekonepajatyöläiset ilmoittavat työministerille tyytymättömyytensä lautakunnan lausuntoon.

Ottawa. — Rautatiekonepajatyöläisten union taholta on ilmoitettu työministeri Jas. Murdockille, että union miehiä tyydytä sovintolautakunnan enemmistön raportti, koska se jättää kysymyksen palkkarii dasta ja työsuhteista työläisten j rautatieyhtiöitten liiton välillä ai van samallaiseksi kuin mitä se or ollut tähänkin asti.

Union puolesta vaaditaan edelleen, että työministeri ryhtyy toimenpiteisiin koko kysymyksen uudelleen käsittelemiseksi.

Sovintolautakunnan enemmistön raportissa esitetään, että molempain riitapuolien on kokoonnuttava neuvottelemaan pysyvistä palkoista, ja että toistaiseksi työläiset hyväksyvät komppaniain jo aikaisemmin toimeenpanevan palkanalennuksen, joka on 5—9 senttiä tunnilta.

Enemmistön raportin on allekirjoittanut lautakunnan puheenjohtaja Alexander Smith ja yhtiöitten edustaja Isaac Pitblado, vähemmistön raportin on kirjoittanut unioitten edustaja James Simpson, joka vastustaa kaikkea palkkain alennusta.

Nuoriso-Internationalen kolmas mailmankongressi

K. N. I:n Toimeenpaneva Komitea on koollekutsunut K. N. I:n III maailmankongressin kuluvan vuoden marraskuulla pidettäväksi Moskovassa K. I:n IV kongressin yhteydessä.

Kongressia varten on laadittu seuraava päiväjärjestys:

1. Selonteko K. I:n kongressista.
2. K. N:n tpk:n toimintakertomus.
3. Mihin tuloksiin on päästy täytäntöönpannessa Kommunistisen nuoriso-internationalen II kongressin päätöksiä.
4. Lähimmät tehtävät taisteltaessa militarismia ja valkoterroria vastaan.
6. Kommunistisen Nuoriso-Internationalen ohjelma.
7. Sosialistiset nuorisojärjestöt ja työläisnuorison yhteisrintama.

Erikoisissa valiokunnissa käsitellään urheilua, siirtomaissa harjotettavaa nuorisoliikettä ja kommunistisissa järjestönuorten osastoissa harjotettavaa toimintaa koskevat kysymykset.

Päiväjärjestyksen 4—7 kohdat tulevat herättämään kaikkien, poliittisten nuorisoliikettä harrastavien köyhälistönuorten mielenkiinnon. Ensi kerran valaisee kansainvälinen nuorisokongressi työläisnuorisoa kapitalistisessa yhteiskunnassa koskevaa, vaikeaa pulmakysymystä ja työläisnuorisolle vapaustaistelussaan sopivia menettelytapoja niiden kaikessa laajuudessa. Kommunistisen Nuoriso-Internationalen III kongressi tulee antamaan proletariselle nuorisoliikkeelle lopullisesti sen taisteluideologian.

Brittiläiset pankkiirit rahastamaan Itävaltaa

Lontoo. — Ryhmä brittiläisiä pankkiireja on Daily Expressin saamien tietojen mukaan valmis lainaamaan Itävallan hallitukselle 20—30 miljoonaan puntaan. Pankkiirit myöntävät sanotun lainan ainostaan siinä tapuksessa, että liittolaisten reparationikomissioni myön tää Itävallalle maksuviivytystä.

Canadan omenatuotanto

Ottawa. — Hallituksen tilastotoimiston julkaisemien tietojen mukaan vuonna 1921 Canada tuotti 4,046,813 tynnyriä omenoita, joiden kauppaarvo oli $29,898,649. Tuotanto verrattuna edellisiin vuosiin, on kasvanut 642,473 tynnyrillä.

Ranskalais-venäläinen lähestyminen

(Kirjeenvaihtajaltamme)

Kuten tannoin mainitsimme, on Ranskan ulkopolitiikassa tapahtumassa käänne, mikäli on kysymyksessä suhtautuminen neuvostovaltaan. Wienistä saatujen tietojen nojalla tiesimme mainita, että johtavissa ranskalaisissa piireissä pyrittäisiin lähestymään ennen niin vierottua ja vihattua proletaarhallitusta. Niinikään Wienistä saapuneiden tietojen mukaan on tämä lähestyminen jo saanut konkreettisen muodon. Muutamia viikkoja sitten on Lyonin pormestari, Rhonen departementin edustaja Ranskan parlamentissa saanut tehtäväkseen matkustaa Venäjälle tutustuakseen olosuhteisiin siellä. Herriot on selittänyt olevansa halukas ottamaan tehtävän vastaan ja Poincare lienee antanut hankkeelle suostumuksensa. Herriot tulee lähtemään matkalle aivan lähiaikana, ja ranskalaisissa ihmis- ja teollisuuspiireissä toivotaan, että suunnitellut neuvottelut tulevat johtamaan kauppasopimuksen tekoon Neuvosto-Venäjän ja Ranskan välillä. Hankkeissa olevan matkan johdosta on jo käännytty Neuvosto-Venäjän edustajan puoleen Gentissä. Näin ollen ei siis liene olemassa mitään syytä epäillä sitä kylläkin hämmästyttävää tietoa, että Ranskassa todella tahdottaisiin päästä lähempiin suhteisiin Neuvosto-Venäjän kanssa, mikä lähentyminen samalla merkitsisi venäläisten valkokaartilaisten jättämistä oman onnensa nojaan, sekä luopumista uusista rosvosotahankkeista proletaarivaltiota vastaan.

*

Lyonin pormestari, Edouart Herriot, on erikoisen huomattava ja tarmokas talousmies, edustaen radikaalista porvarillista suuntaa. Hän on tunnettujen Lyonin liikemessujen luoja ja oli jonkun aikaa jäsenenä Briandin kabinetissa. Se, että juuri hän on valittu kauppasuhteiden aloittajaksi Neuvosto-Venäjän kanssa, osoittaa, että ranskalainen kauppa- ja teollisuusmailma on tullut yhä selvempään tietoisuuteen siitä, että tähänastinen rosvopolitiikkaa työväen Venäjää vastaan riistää Ranskalta mahdollisuudet päästä osalliseksi kilpailuun venäläisistä markkinoista. Ja tämä tietoisuus ei toden totta ole selvennyt liian aikaiseen.

Jos suunnitellut neuvottelut kehittyvät suotuisaan suuntaan, tulee tapahtumalla olemaan suuri merkitys proletaarimaan ulkopuolitiikkaan, mikä täten saadun voiton johdosta lujittuisi entisestäänkin, monet muut maat kun tietenkin rientäisivät seuraamaan Ranskan esimerkkiä, Ranskan, joka tähän asti on ollut länsimaisen lähestymisen ankarin jarru varsinkin mitä sen vasallimaihin tulee.

Tanskan reformistinen maajärjestö rakoilee

Tanskan karkeistyöläisliitto on kongressissaan pohtinut suhdettaan maajärjestöön. Hallinnon enemmistö oli ehdottanut jatkettavaksi yhteistoimintaa eräillä itsenäisyysehdoilla. Sen vähsmmistö ehdotti eroamista ammattijärjestöstä. Jälkimmäinen ehdotus hyväksyttiin 226 äänellä 125 vastaan.

Karkeistyöläisliittoon lukeutuu 81,000 jäsentä, joten päätös on tuntuva isku reformistiselle maajärjestölle, ja merkitsee se vastavaikutusta tämän heikon kannan johdosta keväisessä suurkonfliktissa. Eroaminen tapahtuu tulevan vuoden lokakuun 1 pnä.

Maajärjestön kongressia joka tulee käsittelemään kysymystä mahdollisesta uudelleen järjestelystä, odotetaan suurella mielenkiinnolla.

Rikas hiililöytö Prince Albertassa

Ottawa. — Saskatchewanin työja teollisuusministeri Gardiner, joka on täällä edustamassa maakuntaansa työttömyyskonferenssissa, arvelee lännen hiiliprobleemin ratkaisun olevan rikkaassa hiililöydössä mikä on äskettäin tehty Prince Albertista pohjoiseen. Tämän löydön on tehnyt Saskatchewanin hallituksen lähettämä geologinen tiedekunta.

Turkkilaisten armeija lähestyy Smyrnaa

Kreikkalaiset yhä edelleen tappiolla. Joutunevat lähtemään vähästä Aasiasta kokonaan.

Lontoo. — Voitokkaat turkkilaiset sotajoukot ovat edenneet aina 75 mailin läheisyyteen Smyrnaa, tänne Konstantinopolista saapuneitten tietojen mukaan.

Turkkilaisilla kokeneet päälliköt.

Konstantinopoli. — Täällä vallitsee voimakkaana sellainen käsitys, että turkkilaisten voiton on tehnyt suurelta osalta mahdolliseksi se, että heillä on etevät johtajat. Turkkilaisten kenraalien sanotaan omaavan hyvän kokemuksen uudenaikaiseen sodan käyntiin ja olevan paljon etevämpiä kreikkalaisia kenraaleja.

Uskotaan, että jos kreikkalaisilla olisi ollut etevä johto, olisivat he voineet helposti pysäyttää turkkilaisten etenemisen, koska viimemainituilta puuttui riittäviä kuletusvälineitä.

Suurvallat sekaantunevat Balkanin sotaan.

Liittolaisten sekaantumista kreikkalais-turkkilaiseen sotaan pidetään mahdollisena. Yhdysvallat ovat jo päättäneet lähettää sotalaivansa Smyrnaan, suojelemaan kansalaisiaan. Brittiläiset ja italialaiset sotalaivat ovat niinikään lähtövalmiina.

Kreikkalaisten poistumista vähästä Aasiasta kokonaan, pidetään mahdollisena.

Itävalta vasaran alle

Wieni. — Itävaltaa uhkaa pitämättömäin taloudellisten olosuhteiden aikaansaaman kurjuuden johdosta täydellinen poliittinen hajaannus. Hallitus on alkanut neuvottelut maan liittämisestä Italiaan, Saksaan taikka Tshekkoslovakiaan. Mutta Ranska protesteeraa väkevämmän valtiudella maan liittymistä vastaan Saksaan, minkä vuoksi hallitus kannattanee liittymistä Italiaan, mikä maa on tarjonnut tulliliittoa Itävallalle. Tshekkoslovakian hallituksen toivomuksesta käsittelee Pikku entente kysymystä konferenssissaan Marienbadissa. Työväenluokka on erittäin levoton näiden tapahtumain johdosta, koska Itävallan imperialistisen naapurimaiden «holhous» merkitsee suurta vaaraa tähänastisten vapauksien kehittymiselle. Lähimpinä aikoina voidaan odottaa erittäin jännittynyttä taistelua Itävallasta. Mutta paitsi maan johtavia poliittisia henkilöjä on tässä taistelussa otettava lukuun myös järjestynyt työväenluokka minkä puuttuminen asiaan saattaa antaa sille aivan toisen käänteen kuin mihin luullaan päästävän diplomaattipöydän ympärillä. Tämä siitäkin syystä, että työväenluokan reformistisia johtajia varmaan innostuttaa enemmän kysymys «kansallisesta olemassaolosta» kuin näl käännäännytetyn köyhälistön lei västä.

Jewellin huhutaan oleskelevan Canadassa

New York. — Tiistaina kumosivat konepajatyöläisten union pai kalliset johtajat huhut ,että presidentti Jewell ja muut union yleismaalliset johtajat olisivat idässä.

Samalla kun paikalliset johtaja kielsivät Jewellin oleskelevan täällä ja kietäytyivät antamasta tietoja hänen olinpaikastaan, huhutaan että hän olisi siirtynyt Canadan johtaakseen sieltä konepajatyöläisten lakkoa, jota vastaan hallitus o ottanut injunktionin.

„Äiti" Jones sairaana

Washington. — Tunnettu työväen agitaattori «äiti» Jones on varallisesti sairaana ja on nyt täällä eräitten ystäviensä kodissa. Tulko nykyinen sairaus lopettamaan ijäkkään työväen agitaattorin elämän, on vielä epätietoista.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

H. PURO,
Vastaava toimittaja.

VAPAUS

(Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c. palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c. lisää jokaiselta muistovärsyltä; nimenmuutosilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa; avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3 00 kaksikertaa; syntymäilmotukset $1.00 kerta; halutaantieto- ja osoteilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa. — Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.

Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.

Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joille on takaukset.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan personallisella nimellä.

J. V. KANNASTO, Liikkenhoitaja.

Vapauden konttori ja toimitus on Liberty Building, Lorne St., Puhelin 1038. — Postiosote:
Box 69. Sudbury, Ont.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Tiistain lehteen aijotut ilmotukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Saksan panttaus

Rote Fahne huomauttaa, ettei Englannin porvariston voima riittänyt pakottamaan Ranskan imperialisteja tekemään edellisen haluamia myönnytyksiä Lontoon konferenssissa, eikä Lloyd George siis voinut tehdä muuta kuin protesteerata ja valittaen kirjottaa alle Saksan «tuotannollisen panttauksen» ohjelmaa. Saksan demokraattinen ja sosialidemokraattinen lehdistö haaveksi viimeiseen asti Poincaren epäonnistumista ja ententen rikkumista. Saksan pikkuporvaristo uskoo välttävänsä selkäsaunan sulkemalla silmänsä. Mutta ententekapitaalille on yhdentekevää, panttaako se Saksan näkevänä tai sokeana. Mutta Saksan proletariaatti älköön antako hallituksen ja hallituslehdistön ilveilyn hämätä itseään. Proletariaatti liittyköön lujaan vastarintaan. Sen on otettava käsiinsä kapitalistiset arvot, ennenkun sen *leipäkin pantataan*.

Proletaarimaa ei saisi puolustaa itseään

Eri maiden noskelais- ja riippumattomat lehdet ovat kerrassaan piehtaroineet tekopyhyytensä loassa sekä sen johdosta, että Moskovan vallankumoustribunaali on tuominnut kuolemaan sosialivallankumouksellisten pääsyylliset, että sen takia, ettei kuolemantuomioita ole pantu täytäntöön! Koko tämä mieletön ulvonta, joka on vain korvia rämisyttävä nousukohta siinä ajojahdissa, jonka alaisena neuvostovalta on syntymästään asti ollut maailman porvarilehdistön ja sen uskollisen seuralaisen, sosialidemokratisen lehdistön taholta, ei sinänsä ansaitse mitään erikoista huomiota. Näille «proletariaatin äänenkannattajille» sopii yhtäkaikki tehdä raivonsa johdosta yhden pienen kysymyksen: Kuten tunnettua, ovat sosialivallankumouksselliset selittäneet, että he tulevat edelleenkin kaikin keinoin taistelemaan Venäjän proletaaridiktatuuria vastaan, siis myös turvautumaan aseelliseen taisteluun, murhaamaan ja suorittamaan hävitystöitä. Ovatko nyt siis järjiltään loksahtaneet sosialidemokratiset lehdet sitä mieltä, että valtion on vain sen takia, että se on proletaarinen, siedettävä aseellista taistelua olemassaoloaan vastaan, taistelua, jota, jos se kruunautuisi menestyksellä, Venäjällä seuraisi vanha tsaarius ja taantumus lujittuisi arvaamattomassa määrässä kautta maailman? Kapitalistimaissa ei tämä samainen lehdistö tiedä mitään sen hirveämpää kuin kansalaissota — kuinka suunnattoman järjetön oli Suomenkin köyhälistön nousu, vaikka se ei ollut muuta kuin hätäpuolustusta porvariston aseellisia hyökkäyksiä vastaan! — mutta Venäjään nähden suosittelevat sitä lämpimästi kaikki, muiden mukana sosialidemokratinen lehdistö, joille maailmantaantumuksen lujittaminen on hengen ja veren asia.

Ja kuitenkin, jos tällä leukojaan loskuttavalla kätyrilehdistöllä olisi rahtunenkaan häpyä jäljellä, pitäisi sen häpeästä punastuen arvostaa neuvostohallituksen pitkämielisyyttä, joka tälläkin kertaa on antanut käydä armon oikeudellisen koston sijasta, pitkämielisyyttä, joka muodostaa häikäisevän vastakohdan monelle demokraattisissa ja humaanisissa maissa sattuneille, porvariston hillitöntä verihekumaa todistaville tapahtumille. Englantilaiset gentlemannit hirttivät kiirevilkkaa kuolemaan tuomitsemansa irlantilaiset vallankumoukselliset, ja Riian valkoiset ovat valmistaneet itselleen juhlallisen hirttämällä «vaarallisen kommunistin» porvarillisten uutistoimistojen kerskaten tiedoittaessa, että teilaus suoritettiin *tavallisen* oikeusistuimen eikä kenttäoikeuden päätöksen nojalla. Jalomielinen demokratia, joka ei enää turvaudu kenttäoikeuksiin, vaan hirttää yksinkertaisesti siviilioikeuden päätöksestä! Ja kirottu neuvostovalta, joka ei hirtä!

Mutta miksi viitata tapahtumain opetuksiin; ei ole mitään merkitystä taivaaseen asti huutavilla tosiasioilla, kun on kysymyksessä proletaarivallan murhaaminen hinnalla millä hyvänsä!

Injunktionihallitus

Yhdysvaltain hallituksen ottama estetuomio rautatielakkolaisia vastaan on kruunaus tuon «vapaan maan» taantumuksen toimenpiteistä työläisiään vastaan. Kun rautatiepohatat olivat jo työläisten jäykän ja asialleen uskollisen vastarinnan johdosta taipumaisillaan, riensi Hardingin hallitus injunktionituomion avulla hävinneitten trustiparoonien puolelle. Konepajatyöläisten ihailtavan sitkeää ja yksimielistä taistelua ei ole voitu murtaa, huolimatta sitä, että hallitus on sallinut rautatieyhtiöt haalimaan kaikenkarvaisia pyssyhurttia härnäämään ja provoseeraamaan työläisiä ja kun nämä eivät ole riittävästi saaneet aikaan epäjärjestystä, on haalittu lisäksi hallituksen aseistetut joukot näyttämölle. Nämä ovat lakkaamatta jahdanneet ja ammuskelleet työläisiä, hajottaneet heidän rauhallisia kokouksiaan ja yrittäneet provoseerata kaikenlaisia väkivaltaisuuksia. Mutta kun rautatietyöläiset ovat pysyneet kylmäverisinä, aijotaan heidät estetuomion avulla ehkäistä lakkovartioinnista ja pannaan liikkeelle kokonainen armeija Yhdysvaltain apulaismarsalleja tämän estetuomion varjolla murskaamaan lakkoa.

Tämä toimenpide alkaa jo ärsyttää niinkin vanhoillisia työväen johtajia kuin Gompers ja hänen luutnanttinsa. Mutta heidän toimenpiteensä yhäkin rajoittuu hallitusherrain sadatteluun. He puhuvat edelleen «työväen perustuslaillisista oikeuksista», ikäänkuin kapitalistinen luokkahallitus pitäisi niitä pyhinä ja loukkaamattomina. Mutta suuriin työväenjoukkoihin nähden on näillä mustan taantumuksen räävittömillä hyökkäystoimenpiteillä suuremmoisen herättävä vaikutus. Mitä voimakkaimmin alkavat rautatietyöläisten toiset veljesjärjestöjen osastot ja muut A. F. of L:n uniot vaatia koko maata käsittävän yleislakon julistamista, protesteeraamaan taantumuksen äärimäisiä toimenpiteitä vastaan ja osottavat, että heissä elää solidarisuus rautateitten konepajatyömiesten puolesta. Niinpä itse ukko Gompers tunnustaa, ettei milloinkaan ennen Yhdysvaltan työväenliikkeen historiassa ole järjestynyt työväki vaatinut niin voimakkaasti yleislakon julistamista kuin nyt.

Kuitenkin selittää Gompers, ettei A. F. of L:n toimeenpaneva komitea voi julistaa yleislakkoa, koska sillä ei muka ole siihen valtaa. Gompers ja hänen luutnanttinsa eivät kysy valtuuksia eivätkä tutki järjestönsä perustuslakeja silloin, kun on kyseessä jonkun radikaalisen, vaikkakin kuinka suuren ja huomattavan järjestön erottaminen yleisestä työväenliitosta tai joku muu rankaisutoimenpide, jolla radikaalisten ainesten voimia voidaan heikentää, mutta kun on kyseessä toimenpide koko työväenluokan etujen suojelemiseksi kapitalistisen rosvolauman hyökkäyksiä vastaan, niin hänellä ei ole muka valtuuksia toimia, ja niin tekee hän työläisten järjestymisen merkityksettömäksi, riisuus taistelukykyiset joukot aseettomiksi vihollisen hyökkäyksen edessä.

Sama on laita toisiin rautatietyöläisten veljesliittoihin nähden. Vaikka he kieltämättä näkevät, että tällä kertaa kohdistetaan kapitalistiluokan yhteishyökkäys konepajatyöläisten järjestöä vastaan ja jos siinä onnistutaan, seuraa heidän oma vuoronsa, pysyttelevät he puolueettomina, selittäen «sopimuksen» sitovan heidät pysymään työssä. Ja kun veljesliittojen jäsenet asestettujen pyssyhurttain häikäilemättömien hyökkäyksien johdosta ja rautatiekaluston käydessä vaaralliseksi liikuttaa, ovat tuhansin eri paikoin maata jääneet pois työstä, ovat veljesliittojen johtajat komentaneet heidät takaisin, koska «sopimus» velvoittaa niin.

Tämä osottaa sangen selvään, että näiltä vanhoillisilta johtajilta puuttuu työväen luokkamoraali ja että he toimivat kokonaan porvarillisen moraalikäsitteen johtamina, pitäen kiinni sopimuksista joita työnriistäjät mitä ankarimmalla vimmalla tallaavat jalkoihinsa, puhuvat «työläisten perustuslaillisista oikeuksista», silloin kun hallitus asestettujen pyssyhurttien ja injunktionituomioiden kautta kiroo ne helvettiin. Näiden taantumuksellisten johtajain kavallus ja petollisuus työväen asialle on anteeksi antamaton. Ja ehkäpä tällaisten toimenpiteitten jatkuminen, kuin mitä on tullut esiin tämän konepajatyöläisten lakon aikana, edes jossain määrin avaa työläisten silmät näkemään, että heidän ensimäisenä välttämättömänä toimenpiteenään, saattaakseen itsensä puolustuskuntoon kapitalistisen rosvolauman hyökkäyksiä vastaan, on puhdistaa järjestönsä noista kavaltajajohtajista, jotta puhdas, rehellinen proletaarisolidarisuus pääsisi kerrankin näyttämään työväenluokan vihollisille, ketä he ovat pistäneet.

— «Yhteiskunnallinen elämä on välttämättömästi käytännöllinen. Kaikki salaperäisyydet, jotka johtavat keinotekoiset ajatukset mystillisyyteen, tulevat paljastetuiksi inhimillisessä käytännössä ja tämän käytännön käsittämisessä.» — Marx.

— 1914 vuoden sota oli sen järjestelmän historiassa mitä jättiläismäisin luhistus, joka murskaa itse itsensä omissa sisäisissä ristiriidoissaan.

Trotsky.

— Proletariaatin diktatuuri on sorrettujen etuvartiojoukon valtajärjestö sortajien kukistamiseksi. — Lenin.

— Kapitalistinen järjestelmä on luhistumaisillaan — kommunistisen yhteiskunnan on otettava sen paikka.

— Riistetyn luokan järjestynyt joukkovoima on tehokkain ase taistelussa kapitalismia vastaan.

Kulttuurin paratihevoset

Andersen Nexön purevia totuuksia «henkisen elämän edustajista».

Heti sodan puhjettua sain Saksasta julistuksen, jonka alle olivat kirjoittaneet eräät Saksan kaikkein tunnetuimmat miehet politiikan, taiteen ja tieteen alalla, ja kehoitettiin minua yhtymään heihin protesteeratakseni — ei eläimellistä teurastusta vastaan — vaan sen johdosta, että Saksan kansa oli sotametoodiensa takia leimattu raakalaiskonsaksi. Sota oli pakotettu heille — ulkoapäin! Saksan kansa oli yhtä sielua keisarista köyhimykseen, sota hätäpuolustusta — jättitaistelua vaivoin hankitun kulttuurin säilyttämiseksi! Minulle tuotti jonkun verran päänvaivaa tämä henkisen elämän edustajain vetoumus, edustajain, jotka yleisessä käsityksessä yhdellä taikka toisella alalla esiintyivät totuus- ja idealismikäsitteiden erikoisina asianajajina, kunnes pääsin selville ,että **julistus oli lähtöisin Saksan sotajohdolta**, oli ensimmäisiä sen suunnattoman propagandan tuotteita, minkä päämääränä oli maailmanmielialan valloittaminen taikka joka tapauksessa vaikuttaminen siihen saksalaisen sotaidean hyväksi. Tie siihen kulki sivistyneiden, runoilijain, tiedemiesten, ajattelijain, luonnollisesti ennen kaikkea niiden kautta, joilla suuremmassa taikka pienemmässä määrässä oli ihmiskunnan korva. Ja «sivistyksen kannattajat» tarttuivat heti paikalla koukkuun ja menivät takaukseen sodasta kulttuuritekijänä — ainakin sellaisena kuin sitä käytiin Saksassa, hengen ja sivistyksen miehet antoivat keveästi uskotella itselleen, että he vallitsivat maailman yleistä mielipidettä ja antoivat eloon herätetyn turhamaisuuden vietellä itsensä tekoon, joka voidaan parhaiten nimittää sanalla **myrkynsekotus.**

Vähän myöhemmin uudistui sama ententen taholla, kulttuurin täytyi jälleen päästä esiin tällä kertaa vapaamielisyyden ja edistyksen seuraamana. «Parhaat miehet» olivat kirjoittajina tässäkin tapauksessa, aivut jotka tähän asti olivat aherrelleet vain jaloimmilla ajatuksilla, korkeimmilla totuuksilla, ja saivat he nyt hikoilla sekoittaakseen yhteen ainekset, joilla oli myrkytettävä kansan sielu.

Näillä hengen suurmiehillä on siis joukottain murhia omallatunnollaan? Ehkä, ehkä ei. Sota olisi kyllä kulkenut kulkuaan ilman heitäkin. **Vallassaolijoille suorittavat he saman osaa kuin koulu ja kirkko, ovat piiskureja.** «Henkisen elämän edustajat» eivät — ja riittävillä syillä — ole pitkään aikaan suorittaneet mitään osaa yhteiskunnan rakennustyössä vaan olleet vain ruokavadin koristeina! Mutta oli joka tapauksessa hyvä saada heidät mukaan — **proletariaatti oli kylliksi yksinkertainen uskoakseen heihin.**

Suuret kansankerrokset uskoivat todellakin, että oli olemassa miehiä, jotka taistelivat totuuden ja ihmisarvon puolesta ja koko sodan ajan varrottiin alhaaltakäsin heidän ääntään. Mutta nämä vaikenivat, kaunosielut, ja ei mikään teurastus pöyristyttävää. Proletariaatti, joka ei omaksunut mitään lakeija-asemaa yhteiskunnassa, ei ymmärtänyt heidän äänettömyyttään. Vasta kun proletariaatti oli tehnyt lopun sodasta ja jonkun aikaa pitänyt mahtikeinoja käsissään, saivat he puhelahjan ja kehoittivat pidättäväisyyteen — äänillä, jotka värisivät kulttuurin puolesta. He olisivat voineet säästää vaivannäön, proletariaatti oli huomaavainen ilman heitäkin — liiankin huomaavainen! **Tämän jalomielisyytensä sai proletariaatti maksaa juuri voittamansa vapauden ja satojentuhanten prhaiden poikiensa hengen hinnalla.**

Missä olivat silloin nämä humanismin rummunpäristäjät, kun **Suomen valkoiset voittonsa jälkeen murhasivat 24,000 työläistä,** antoivat näiden menehtyä nälässä, liassa ja sairauksissa keskitysleireillä aina siihen asti, kunnes muudan johtava työnostaja hälytti: Seis, nyt ei tämä käy enään! eihän jää ketään jäljelle tehdäkseen työtä meille! — — Missä olivat he siihen aikaan, jolloin proletaareja murhattiin Horthyn Unkarissa, Puolassa, Virossa, Baierissa? Viimeksi ryhdyttiin verilöylyihin kommunisteja vastaan Rumaniassa. Rumanian työväenliikkeen johtohenkilöjä vangittiin sadottain ja piinattiin heitä vankiloissa. «Berliner Tageblattin» kirjeenvaihtaja kertoi, että syytettyjä ei vankiloissa ainoastaan potkittu ja ruoskittu, vaan myös tungettiin hehkuvia rautanauloja heidän kynsiensä alle, jotta he olisivat käyneet myötämielisemmiksi. Heitä pistettiin säkkiin yhdessä kissain kanssa ja ristiinnaulittiin sekä tuikittiin pistimillä kylkiluiden väliin. Mutta yksikään kulttuurin paraatihevosista ei tämän johdosta ole esiintynyt, — sillä he voivat esiintyä vain — korkeat herransa selässä.

Mutta nyt ovat he sen sijaan täynnä intoa sosialivallankumouksellisten murhaajain oikeusjutun johdosta. Katsokaa vain miten ne laukkaavat esiin yksi toisensa jälkeen, korskuvat paraatissa etujalat kauniisti ristissä, nyökyttävin päin ja vihaisesti purren kuolaimiaan — joku Gerhard Hauptmann, Georg Brandes ym. — koko kulttuurisirkus. He ovat vakuutettuja tehtävänsä merkityksestä — tarkkaahan heitä koko maailma. Gerhard Hauptmann esiintyy «parhaiden nimessä«, vähempihän ei käy kun hän ryhtyy puolustamaan murhaajia, jotka ovat s u o r i t t a n e e t kulttuurikäsityötään myrkytetyillä kuulilla. Georg Brandesin on lähettänyt areenalle se taantumuksellinen venäläinen kopla Berliinissä, joka äskettäin lähetti joukon murhaajia Genuaan siinä uskossa, että Lenin saapuisi sinne. Gerhard Hauptmann suorittaa seurueessa naivin osaa, «parhaat» eivät voisi käsittää murhaajille julistettua kuolemantuomiota — myöntää hän avosydämisesti. Hän ei ylipäänsä voi lainkaan käsittää, että murhaajia kohdeltaisiin tällä tavoin. Ehkäpä näkee hän hengessään Liebknechtin, Rosa Luxemburgin, Landauerin ja Kurt Eisnerin murhaajain kohtelun. Kurt Eisnerin murhaaja, kreivi Arcohan vapautettiin ihmisenä, jolla oli tavattoman voimakas isänmaallisuuden tunne, ja hänen kuvansa on sen jälkeen koristanut Baijerin postimerkkejä. Miten ymmärtää tämä?

Georg Brandes sen sijaan ei ole naivi, kaikkea muuta mutta ei sitä, päinvastoin tietää hän minkä veroinen on myrkytetty kuula. Hän on värmaankin seurannut sosialivallankumouksellisten oikeusjuttua ja tuntee sen raskauttavan ainehiston — mitä tuskin voidaan väittää Gerhard Hauptmannista, hän siis tietää mitä hänellä on vakuutettavana. Toiselta puolen ei hän saata olla epätietoinen siitä, että Tanskan porvarillinen lehdistö on järjestelmällisesti salannut oikeusjutun tulokset ja pitää lukijoitaan siinä uskossa ,että tässä on kysymys joukosta jaloja vapaudensankareja. Brandes esiintyy siis — jälleen kerran — väärässä valossa!

*

En puolusta kuolemantuomiota, vastustan sitä sekä ihmisenä että kommunistina. Mutta tekopyhyys on inhottavaa, on suututtavaa nähdä ihmisiä, jotka aikaisemmin vaiettuaan kauhistuttavain rikosten suhteen, joita on harjoitettu oikamielisyyden esitaistelijoita vastaan, nyt yht'äkkiä esiintyvät «parhaiden» nimessä — ihmisyyden nimessä — kuolemantuomioiden johdosta, joita mahdollisesti langetetaan tavallisille murhaajille. Proletariaatti ei ilman muuta saa olla lakastuvan porvarillisen kulttuurin rohdosmiesten temmellyskenttänä. Sen on pidettävä kiinni **omasta** moraalistaan, **omasta** kulttuuristaan, ja se ei saa sallia, että sen henkisen elämän lakeja sanelevat ihmiset vain siksi, että puuhailevat musteella ja kynällä. **Parhaat** ovat meidän aikanamme proletariaatin omissa riveissä — **mikäli porvarit eivät alttiiden musteentuhrijainsa avulla ole heitä vielä murhanneet!** Proletariaatti on tällä haavaa elämän eläväin arvojen hautomispaikka. Sen riveissä on sivistyksellä ja ihmisarvolla suurempi suoja kuin missään muualla. **Ymmärtäköön se vain puolustaa näitä arvoja eikä vähimmin «sivistyneitä» vastaan.**

Kuolemantuomiot ovat aina hirveitä, mutta kaikki kuolemantuomiot eivät kuohuta yhtä voimakkaasti. Häikäilemättömämpää murhaajasakkia kuin sosialivallankumouksellisten organiseeraama voidaan tuskin ajatella, se voittaa kyynillisessä eläimellisyydessään jopa kuuluisat Marburgin ylioppilaatkin. Varsin kuvaavaa on myös, että «Heräävä Unkari» on kääntynyt Toisen Internationalen johtavain miesten puoleen Saksassa pyynnöllä, että nämä avustaisivat Rathenaun murhaajain ja Hardenin attentaattorien «kristillisessä» puolustuksessa, ja viitataan heidän kantaansa sosialivallankumouksellisiin nähden.

Tullenevatko Brandes ja Hauptmann ja muut kulttuurin suojelijat ilmoittamaan olevansa valmiit ,palvelukseen tässäkin?

Martin Andersen Nexö.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Smk. 44:00 Canadan dollarist

LÄHETYSKUSTANNUKSET:

LÄHETYSKULUT: 40c lähetyksistä alle $30; 50c lähetyks. $30—40; 60c lähetyks. $40—$60; 75c lähet. $60—$100. Yli sadan dollarin 25c sadalta dollarilta lisää. — Sähkösanomalähetyksille $3.50 lisämaksu.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan A. T. Hill, 957 Broadview Ave.

Rahavälityksenne ovat Suomessa maksetut vastaanottajille numeroon 1378 asti viimeiset niistä elok. 12 p.

Piettejä Suomeen ja Suomesta tänne.

Tiedustelkaa hintoja y. m.
Suurimpien valtamerilinjojen valtuutettu asiamies.

VAPAUS,
BOX 69, SUDBURY, ONT.

Pilettiliike tehtävä J. V. Kannaston nimessä.

Kolme härkää

Opettavainen tarina mistä maasta hyvänsä.

Talonpojalla oli kolme härkää, kaikki voimakkaita, kärsivällisiä ja uuraita kuten juhdat aina. Ne kiskoivat auraa pitkin raskasta pellonsarkaa ne vetivät kukkuralleen ahdettuja elovaunuja, ne pyörittävät pyörittämistään riihikiertoa.

Tästä hyvästä tanssitutti talonpoika ruoskaansa niiden lautasilla ja viskasi jonkun kerran päivässä niiden eteen ruohonkorren, tukon silloin tukon tällöin parahiksi sen verran että hengissä pysyivät.

«Noita eläinlaiskureja» mökötti talonpoika, kun härät pitkän päivätyön jälkeen venyivät pitkänään ja kokivat märehtimisen suloista jälkinautintoa. «Varastavat minulta maatessaan.»

Ja talonpoika pohti, miten saisi nämä luopumaan märehtimisestä ja syömisestä ylimalkaan.

Eräänä päivänä seisoivat nämä kolme härkää pellolla. Oli ihana kevätpäivä ja niiden piti juuri kyntää talonpojan kauneinta peltoa.

Renki niiden takana vihelteli iloista laulua ja leivosen tiuku raikui ylhäällä siniautereissa. Metsästä viittiloivat vehrytleväiset koivut ja niiailivat niin viehkeästi, kuin olisivat olleet sorjia, valkovartisia morsiamia.

Härkäimme povissa alkoi tuntua niin lämpimältä ja kummalta. Ja yhtäkkiä teki ensimmäinen niistä ilmahypyn. Molemmat toiset pöllämystyivät mutta suorittivat pian itsekin häränpyllynsä. Ja hei! Käden käänteessä olivat kaikki kolme juhtaa mitä vallattomimmassa naudanlaukassa.

Renki huusi, vannoi ja juoksi perässä. Mutta lopuksi sai hän tarpeekseen, istui ojan partaalle ja vihelteli ruohonlehti hampaissa.

Ja sitten saapui isäntä! Häneltä pääsi raivonhuuto. Kutsui koolle naapurinsa ja kylänmiehet. Heinähangoilla, varstoilla, pyssyillä ja miekoilla varustettuna ryntäsi koko kylän väki ottamaan kiinni uppiniskaisia härkiä. Pappi selitti, että härkiin oli mahtanut mennä perkele, kuten ennen sikalaumaan Genetsaretin meren partaalla. Koulunopettaja lateli viisauksia luvattomasta uteliaisuudesta ja lääkäri taritsi kaikki latinankieliset haukkumasanat yhdessä kimpussa, mutta poliisi otti ylimääräisen nuuskapriisin ja vannoi yksinkin saavansa härät arestiin.

Tällä välin olivat härät joutuneet rehevään apilamahan, joka vieriöitsi varsin houkuttelevana ja minkä aarteita he ahtoivat mahaansa sielun riemulla. Sillä heille oli nyt koko maailma yhtä ainoata ilon yrttitarhaa, kuten se oli tähän asti ollut murheen laakso.

Mitä piittasivat he talonpojan huudoista? Ne olivat kernaasti valmiit jakamaan apilamaan aarteet hänen kanssaan.

Oliko härillä mitään kaunaa ja vihaa isäntäänsä vastaan? Päinvastoin! Talonpoika ei niistä tuntunut niinkään ilkeältä, olihan tämä antanut niille lämpöisen tallin ja katon pään päälle. Ja miten ystävällisesti hän paraikaa käyttäytyi! Hunajanmakein sanoin houkutteli se niitä pellon reunalta.

«Hyvät uskolliset härkäseni» puheli hän, «palatkaa pian surevan huoltajanne luo. Minullahan on kaunis, lämmin talli kotona. Ja seimi täynnä ihanasti tuoksuvaa heinää. Miksi täällä tallaatte apilamaata? Ettekö tiedä, että tuore apila puhalluttaa ja pullistuttaa? Oi voi, rakkaat härkäseni, miten kipeästi koskisi minuun jos minun täytyisi teurastaa teidät, jos apila liiaksi pullistuttaisi mahanne!»

Mikä härkä olisi voinut vastustaa näin ystävällisiä sanoja? Luonnollisesti palasivat härät yksi toisensa jälkeen isäntänsä luo ja taivuttivat lujat niskansa kiltisti ikeen alle ja tallustelivat koreasti kotiin.

Mutta tuskin seisoivat ne vielä kytkettyinä tallissa, kun talonpojan eleet äkkiä muuttuivat. Julmistuneena silmäili hän härkiä ja sivalsi seinältä ruoskan.

«Kirotut naudat!» kirkui hän ja iski härkiä voimainsa perästä selkään ja kupeisiin kunnes hän itse väsyi ja härät vuotivat verta.

Härät kavahtivat pystyyn, hypähtelivät sinne ja tänne ulvoen tuskasta. Mutta rautainen kytkyin oli luja ja talli ahdas, niin että ne tuottivat rimpuilullaan itselleen vain lisätuskia. Tällöin painoivat ne alas sarvensa ja antautuviat kohtalolleen.

*

Vuodet vierivät. Ja jälleen tuli kevät, tunsivat härät veressä outoa vietettä. Mutta vain kaisa salaisuudessa, kun talonpoika ollut näkemässä uskalsivat ne timattoman häränpyllyn. Mutta korkealle! Olivathan ne toki hykesytettyjä, hyödyllisiä vetojuht

Ja siksi toiseksi eivät ne ol enään yksimielisiä. Talonpoika näet tehnyt niiden kesken ään eron. Pienintä ja heikk härkää nimitti se «uskolliseksi velijakseen». Se ei tosin saa parempaa ruokaa kuin toisetk mutta sen ies oli silattu hope ja sillä oli ensi paikka tallissa. säksi sai se astella ensimmäis kaikkien kolmen kiskoessa aura

«Pidän sinua koko elämäsi aj puheli isäntä tälle härälle, «ja teet velvollisuutesi, niin en teu ta sinua vaan ruokin autuaas loppuusi asti.» Ja hän pidätti j päivä osan rehusta. «Huolettor vanhuutesi varalta» selitti talon ka älliistyneinä tuijottaville här

Toista härkää nimitti hän «oi liseksi avukseen». — «Sanon sin kuusi viikkoa etukäteen milloin len sinut myymään taikka teu tamaan» lupaili talonpoika, mää hänelle toisen paikan ja vap sen lantavaunujen vedosta. Hä kärsi kyllä usein nälkää ja jar saipa usein iskujakin mutta kuitenkin itseään parempana h känä.

Kolmatta härkää kutsui talon ka «rengiksi», eikä pitänyt tarp lisena sukia sitä taikka useink antaa raitista vettä ja ruohoa. ole suurenkaan arvoinen» mök isäntä, «joka päivä voin ostaa tu laisia härkiä tukussa. Jo huom na saatan teurastaa sinut jos pälkähtää päähäni.»

Itse asiassa oli tämä härkä k tenkin voimakkain ja työteliäin kista. Mutta se oli se ainoa, j talonpoika jonkun verran kamm Tämähän se oli juuri tehnyt ens mäisen ilmahypyn silloin mo monta vuotta sitten! Ja välistä, isäntä oli sitä oikein piessyt, k se päälle sarvineen.

Ja niin seisoivat nämä kolme h kää tallissa ja jankuttivat kuka si parhain. Ja pellollakin koetti ne saada toinen toisensa edestä vetää retuuttamaan. Tätä nau talonpoika partaansa. Hän v pikkusen kutkutti ruoskalla «usk lista palvelijaa», kun tämä jo pu «oivallista apua» ja «oivallinen ap puolestaan tärähytti vihan vimm sa «renkiä».

Täten oli kaikki parhaassa j jestyksessä. Vain «renki» ynisi haenteisesti toisinaan ja olipa tä nä raivoa muistellessaan muinai kevätpäivää. Mutta toiset härät kuivat sille ja pitivät yhtä isänn kanssa.

Loppujen lopuksi tuli huono v si. Ei ollut satanut pitkään. Ei ja eikä ruoho ottanut kasvaakse Talonpoika velkaantui.

Ei ollut apua siitä, että hän hensi «rengin» annosta. Sitä käynyt menehdyttäminen, se k teki kaikkein raskaamman työ Niinmuodoin vähensi isäntä m denkin härkäin osuutta. Niin, a toipa näille välistä vähemmänk kuin «rengille».

Paremmat härät vähän älliste vät, mutta ymmärsivät ,että n hyvälle herralle oli toki tehtä uhrauksia. Tottakai! Mutta pitkä ei se vedellyt. Mahat kurisiv ja lopuksi sanoi «oivallinen apu «Minäkin olen kaiken kaikkiaa vain härkä, liityn «renkiin». vaati enemmän ruokaa.

«Uskollinen palvelija» vitkast vielä, mutta sitten astui sekin isä nän luo ja sanoi: «Minäkin ol vain härkä, antakaa ruokaa!»

Tällöin kiukustui isäntä. «On tämä kiitos minun hyvyydestäni rähisi se. «Enkö juuri minä k hottanut sinua loasta, enkö antan sinulle hopealla silattua iestä, si uskoton palvelija? Enkö minä v pauttanut sinua lannanvedosta

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

Lasten kirja

Nyt on poistunut lasten lukukirjan tarve, sillä painosta on juuri ilmestynyt huomattava kirja tätä tarvetta poistamaan. Kirjan nimi on «Lasten kirja». Tarkempi ja yksityiskohtaisempi selostus on jo ennemmin julaistu lehdessämme. Kirjan hinta Canadassa on $1.15. Lähettäkää meille tilauksia nopeasti että voitte alkaa tuota kirjaa käyttämään sekä kouluissa että kotona.

Toveruudella VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

„ETEENPÄIN" TOIMITUS ARVOSTELEE.

«Eteenpäin» toimitusosastossa oli muutama päivä sitten seuraava lyhyt arvostelu, jonka otamme tähän sellaisenaan:

«Toinen huomattava halpahintainen teos on **«Punainen Vaara».** Tässä teoksessa, joka on suomennos, selostellaan Venäjän Vallankumouksen tapauksia mielenkiintoisella tavalla ja samalla luodaan seikkaperäisiä henkilökuvauksia Venäjän vallankumouksen suurmiehien elämään ja erinäisiin tapauksiin. Erikoispiirteenä tälle teokselle mainittakoon, että sen kustantamisessa on pidetty silmällä erkoisesti useihin sellaisiin kysymyksiin kuin heittäminen, josta porvaristo ja oikeistolaiset kaiken karvaiset ovat suuttuneet tahallisten ja törkeitten vääristelyjen kautta mynttiä lyödä. «Punaiseen Vaaraan» kannattaa syventyä jokaisen. Ja ken tahansa sen tekeensä kerran ottaa mieltyy sen koruttomaan, asialliseen mutta sulavaan esitystapaan.»

«Punanen Vaara» on todellakin kirja, joka herättää mielenkiintoa maailmallakin eikä vain Canadassa. Edelläoleva ei ole meidän liikepuhvi, vaan tykkänään toisessa maassa olevien toverien puolueeton, lyhyt arvostelu. Toivottavasti Canadan toverit, tämän arvostelun luettuaan, jokainen ostavat itselleen tämän arvokkaan kirjan. Hinta on ainoastaan 25 senttiä. Sellä missä ei voi muuten lähettää rahaa voi ostaa postimerkkejä tuon summan arvosta ja lähettää ne, niin lähetämme kirjan heti tulemaan.

Tehkää tilauksenne heti tämän luettuanne, sillä jättämällä tilauksenne toiseen aikaan voi se jäädä tykkänään tekemättä. Tilatkaa osotteella:

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

TILIPÄÄTÖS VAPAUDEN KIRJOISTA

tammik. 1 päivästä kesäk. 30 p. 1922.

Vastaavaa:	
Rahaa käsillä ja pankissa	$ 245.51
Saatavia eri henkilöiltä	3890.20
Kirjat ja rihkamat	1558.30
Maksettua palovakuutusta	175.00
Jobityötavaraa	200.00
Konttorikalusto	1376.33
Painokalusto	11609.51
Rahaa pieniä maksuja varten	1.80
Punanen vaara, kirja	160.00
Sanomalehtipaperia	100.00
Sahakone	34.78
Tilikauden tappio	517.06
	19868.49
Vastattavaa:	
Velkoja eri henkilöille	$ 3055.60
Canadan S. S. Järjestö	1500.00
Omaisuus tammik. 1 p.	12910.13
Sterling Bank of Canada	400.00
Tuntematon lähettäjä	2.76
Tilaajien rahastoon varattu	2000.00
	$19868.49

Eri tilien tuottama voitto ja tappio.

Tappiota:	
Tilintarkastus	$ 90.00
Toimitusavustukset	143.91
Rahdit	198.29
Yleiset kulut	222.19
Huonot saatavat	49.99
Palovakuutus	187.76
Korot	63.26
Latomakonekulut	201.30
Valot	44.20
Lämmitys	31.28
Painokulungit	279.10
Posti ja expressi	580.05
Pidätystili	82.50
Vuokra	390.00
Sanomalehtipaperi	567.70
Soihtu	59.08
Asiamiespalkkiot	2708.70
Toimituksen lehdet	35.25
Telefoonit	29.12
Sähkösanomat	11.88
Kirjapaperia	85.00
Palkat	6616.65
	12677.21
Voittoa:	
Ilmotukset	$2524.39
Kirjat	3074.51
Rahavälitys	569.67
Vieraat lehdet	744.32
Jobityöt	612.97
Kirjailtamat	129.17
Punanen Vaara	40.00
Pilettitili	117.50
Palautettuja veroja	30.00
Vapaus tilauksista	4317.62
Tappiota	517.06
	12677.21

Tilintarkastajan lausunto:

«Vapauden johtokunta

Arvoisat herrat:—

Olemme tarkastaneet Vapauden kirjat sekä laskut kesäkuulta ja pyydämme ilmottaa huomanneemme niiden olevan kunnossa.

Kunnioituksella Teidän

A. R. HENMAN & CO.
Tilintarkastajat.
Puolesta A. R. Henman».

Samansuuntaina lausunto kuin tämä on jokaiselta kuukaudelta.

Liikkeenhoitajan lausunto.

Huomattavimpana seikkana ylläolevassa tilipäätöksessä on tilikauden tappio, $517.06. Että tappiota on syntynyt, tiesi tämän kirjottaja jo ennenkuin tilipäätöstäkään oli tehty. Tappio on tulos huonosta ajasta, jonka tähden liikkeemme jokainen osasto on kärsinyt. Rahavälitys esim. joka edellisinä vuosina ollut huomattava tulolähde, on nyt kuivunut olemattomiin. Tilaajamääräkin on alentunut lähes sadalla tilaajalla ja samaikaisesti on tilaajien hankkimiseen uhrattu enemmän kun normaallaikoina. Yleensäkin pitäisi Vapaudelle saada edes 500 uutta tilaajaa, sillä tilaajamäärän suuruudesta riippuu muunkin liikkeen menestyminen.

Liikkeen asema ei ole vielä läheskään toivoton, eipä edes heikkokaan. Mutta kaikessa tapauksessa on tappiota syntynyt, jota ei voida kieltää. Vastaista tappiota peläten on johtokunta vähentänyt liikkeen palvelyksesta yhden toimittajan sekä yhden latojen. Latojen vähentämisestä johtuu se että kirjoja ei toistaiseksi voida kustantaa, mutta kun niiden menekki on liian vähäistä, niin katsoi johtokunta parhaan tuloksen saavan sen että lakataan kirjojen kustantamisesta ja vähennetään työvoimaa. Työvoiman vähennys säästää palkoissa liikkeelle noin $3400.00 vuodessa.

Nyt kun taloudellinen asema Canadassa on korjaantumassa, niin on todennäköttavaa että Vapaus saa runsaampaa kannatusta kuin tähän asti ja että vastainen tappio siten vältetään. Järjestömme osastojen ja Vapauden asiamiesten sekä myöskin piiritoimikuntien pitäisi alkaa edes hiukan ahkerammokkaammin muistamaan äänenkannattajaamme.

Tov. J. V. Kannasto.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Karjalan pelastajat

Tuli varkaita Vienan ja Karjalan kyliin,
tuli valkeita miehiä valkeesta maasta,
ja kylvivät kuoloa korpien syliin,
rikos tuomisenaan, tihu, tuska ja saasta.

Ja suur oli murhe jo raatajarahvaan,
kylät itkulla täyttyi ja tuskalla majat,
kunis uljaina tartuitte kalpanne kahvaan,
punarykmentit, vainottuin vapahtajat.

Ja ihmeitä teitte ja ilmestyitte
perikauhuna valkean raiskaajajoukon,
läpi korpien, soitten ja jäitten ja hyitten,
teräsluudilla laasten maan joka loukon.

Ja kehnoilta kesken jo jäi verisauna.
Kuin kohtalo iskitte kohtahan arkaan,
ja turhaa kaikk' oli konnien kauna.
Pois riepoititte te valkean varkaan.

Ja taas vapauttaan riemuitsi kansa,
ilost' itki sen immet, kun sallima säästi,
ja lapset ja kaikki, joit' uhkasi ansa,
min näin asetakkiset raataja päästi.

Mut seppele voiton, min saitte te veikot,
ei siunauksist' ole Karjalan yksin,
sen laativat näät koko maailman heikot,
universumi orjain, mi käy käsityksin.

Se miehuudessanne näät näki toista
kuin pistimen vain sekä pyssyn ja kalvan,
näki **teon,** mi ei suun soitolla loista,
ei nimeä ken kukin puoltaja halvan.

Näki teon, mi käy yli tuhannen «viisaan»,
monen kaniinipyhän ja loikkivan pylvään;
näki urheuden, joll' ei sana piisaa,
näki **parhaimman itsensä, iskevän, ylvään!**

Henkipatto.

Kirjeitä nuorille tovereille.

Nuoret. Tällä kertaa lähetän teille miettimisen aiheeksi eräitä aatoksiani rakkaudesta.

Mitä rakkaus on eri aikoina ihmisille ollut, siitä on maailman kirjallisuudessa runsaasti todistuskappaleita. Minkäpä muun asian ympärillä pyörisi kaiken mailman kaunokirjallisuus.

Mitä se tulevassa, luokattomassa yhteiskunnassa tulee olemaan, siitä voi meillä, ylimenokauden ihmisillä, olla vain hämärä aavistus. Meitä liikuttaa vaan yksi kysymys: mitä voi rakkaus olla vanhan kaatajille, uuden rakentajille.

On tovereita, jotka luulevat että luokkataistelijan eheässä luonteessa — sillä sehän vasta tekee tosi taistelijan — voi olla epämääräinen kohta. He luulevat, että voi rakkauselämään nähden olla anarkisti, yksilöllisen «vapaa» kaikista «syrjänäkökohdista», tai skeptikko («kuka sen oikein tiesi; yhdentekevää»), jopa ihan kyynikko (sikamainen). Ei voi olla suurempaa erehdystä. Niin kuin meillä on taistelun ja taistelijan ihanne, niin täytyy meillä olla rakkauselämänkin ihanne. Ja niinkuin meillä pitää olla luja taistelumoraali joka on osa yleisestä elämänmoraalista, niin pitää meillä olla varma rakkausmoraalikin, käsitys siitä, mikä sopii, mikä ei, jos mieli sakkiin kuulua.

Mistä saamme nämä — ihanteen ja moraalin? — Elämästä. Ei muusta kuin elämästä.

Meitä on erilaisia. Ja kun elämme taistelukaudessa, on mittapuumme itseemme ja toisiimme nähden kuka on hyvä taistelija, kuka huonompi (heikompi) — kuka voimakkaampi? Parhaillakin on heikkoutensa. Me vain emme saa heidän heikkouksistaan tehdä puolustusperustetta mielihaluillemme, joita emme yritä pitää kurissa.

Arviomme lähtökohdaksi ja moraaliseksi ohjeeksemme, ihanteeseen innostajaksi on meidän otettava ne parhaitten tovereittemme piirteet jotka juuri sillä alalla näyttävät olevan parhaat. — Mitkä ovat sitten parhaat piirteet rakkauselämässä? — Ne jotka parhaiten edistävät meissä taisteluvoimaa. Se on ratkaiseva, ainoa ratkaiseva.

Mutta kuinka pääsemme siitä perille? Rakkauselämä on arkaluontoinen ala. Ei ole helppoa eikä sopivaakaan tunkeutua toisen yksityisasioihin tarpeettomasti. Varsinkaan mikäli ne eivät näy häiritsevän taisteluvelvollisuuden täyttämistä. Ja ne taas, jotka kantavat rakkausasioitaan kielensä kärjessä, tuskin kelpaavat esimerkiksi. Puhumattakaan rivostelijoista, rakkauselämän lokaan vetäjistä, joiden seurassa meillä ei ole asiaa istua.

Mutta olematta rahtuakaan tunkeilevia voimme kyllä ympäristössämme nähdä jotain. Voimme nähdä ihmisiä, joille rakkaussuhde ilmeisesti on onneksi. Ja toisia, joille se on taakaksi. Ja vaikka emme aina voikaan nähdä sisimpiä syitä, näemme toki jotain.

Näemme ihmisiä, jotka ovat onnelliset yhteistyössä. Näemme taistelutovereita, jotka toisissaan herättävät ja vahvistavat paraita taistelijapiirteitä. Näemme taistelutoveruksia, joita työ- ja taisteluasemansa pitää paljon toisistaan erillään, mutta jotka lyhyistä yhdessäolon tilaisuuksista osaavat luoda sitä keskitetymmän tyydytyksen hetkiä.

Kadehdimme heitä? — Meillä on syytä siihen. Ja oikeus kadehtia — jos se muodostuu meille kannustimeksi pyrkiä heidän tasolleen. Voimiemme ja mahdollisuuksiemme mukaan.

Joko voimme sitten näistä näkemistämme, ja kokemistamme, luoda yleisiä sääntöjä, ohjeita, oppikirjaa, katkaismusta? — Ei ole tarpeen. Silti voimme yrittää pukea lauseiden hahmoon eräitä kokemuksia. Minä yritän nyt. Joku toinen pankoon omia kokemuksiaan lisäksi. Keskustelkaamme, vapaasti kuten uuden ajan ihmisten tulee.

Minä en ymmärrä, kuinka voisi rakastaa tuntematonta. Rakastua voi kylläkin, joutua aistien hurmaan muotokauneuden edessä. Tietysti voi myös ihastua jonkun puhetapaan, esiintymiseen, olemukseen jo ensi kertaa tavattaessa. Mutta eihän meidän pidä läheisesti, luottavasti, seurustellakaan muiden kuin hyvien tovereitten kanssa. Ja hyvä toveruus edellyttää tuntemusta, sitä että on oltu yksissä tuulessa ja tuiskussa sekä, mieluimmin, «tulessa». Sillä siinähän vasta miestä naista koetellaan.

Rakkaus onkin käsittäkseni vain toveruuden korkein aste miehen ja naisen kesken, jotka sopivat toisilleen sukupuolikumppaneiksi. Tarpeen on silloin ehdoton luottamus toiseen, tietoisuus siitä, ettei hän voi tehdä mitään alhaista. Tai jos tekee, on hän ollut poikkeustilassa, syyntakeeton, ruumiillisessa tai henkisessä uupumuksessa, joka on hetkeksi herpauttanut hermoston, sumentanut järjen, murtanut moraalin. Tapaus, jonka asianomainen tietysti, siitä selvittyään, on valmis sovittamaan sillä ainoalla, millä mitään meidän kesken voi sovittaa uskollisella, uupumattomalla työllä yhteisen asian palveluksessa. Tästä tietysti sitten riippuu, missä määrin vanhat toveruus- ja rakkaussiteet uudelleen lujittuvat.

Näin olen, näkemien — kokemien perustalla, joutunut ajattelemaan rakkaudesta. — Mutta olet ko, kysyy joku, todella harkinnut tätä asiaa nykyajan työväenluokan kannalta? Ovatko kokemuksesi sekokemuksia? Onko asettamasi ihanne proletaarin saavutettavissa nykyisin? Ja voiko asettaa hahmoittelemiasi mittapuita sen elämismahdollisuuksien puitteisiin?

Näihin kysymyksiin on sinun itsesi vastattava, hyvä lukija. Minä sanon vain: niin olen ajatellut. Minä tiedän että nykyajan kapitalistinen elämä, työolot, sota, vallankumous — kaikki nuo, ja monet pienemmät seikat voivat räikeästi rikkoa juuri kehittymässä olevat suhteet, katkaista sen ehkä ainaiseksi johtaa uusiin tilapäisempiin tai vakinaisempiin. Huomautan kuitenkin, että olisi ennenaikaista näistä seikoista tehdä johtavaa mittapuuta, teoriaa — muuta kuin tilapäisyyden teoriaa. Kaikkein vähimmin voniistä laskea tulevaisuuden suuntaviivoja. Se kyllä luo omat olonsa ja niiden mukaisen moraalin. Enkä minä ole yrittänytkään välttää, että paraskaan suhde nykyisin tarvitsee merkitä elämänikäistä suhdetta. Se voi sitä olla erinäisissä oloissa. Ja lyhytaikaisellakin voi olla kaikki ne piirteet, jotka olen koettanut arvioida hyvän suhteen merkeiksi: onnen tunne- toimi- ja taisteluvoiman kohoaminen. Emmekä me muutoinkaan nykyisin mittaa aikaa entisillä mitoilla, nyt jolloin päivässä voimme elää vuosia kokemusten ja tapausten rikkauden puolesta.

En ole myöskään puhunut itsestäni, en siitä kuinka lähelle olen päässyt tätä ihannetta. Ylipäänsähän me ihmiset opimme ajattelemaan asioita, ja toisten kokemuksia ymmärtämään, vasta vastakohtaisten kokemusten, onnen ja onnettomuuden äkkivaihteluiden valossa. Olen vain halunut johtaa teidän, nuorten lukijain, huomion tähän asiaan, kohottaa teitä tarkkaamaan elämää ympärillänne ja ottamaan oppia niistä, jotka näyttävät päässeen pitemmälle.

Olen myös tahtonut teille huomauttaa vaaroista, jotka tällä alalla vaanivat. Vain yhdenkö hyvän toverin me olemme menettäneet onnettomain rakkausasiain takia! Eikö silloin ole syytä katsoa esimerkkiä niistä, joille rakkaussuhteensa ei ole ollut lankeemukseksi vaan nousemiseksi.

Ei ole tämä leikin asia, vaan verisen vakava. Tiedän ,että tällä alalla, jos millä, on tosi lause: «ei ihminen usko ennenkuin koettaa.» Ehkä on lukijan joukossa sellaisia, jotka juuri paraikaa tämän alan kokemuksiaan itselleen selvittelevät. Niille voi olla esittämistäni näkökohdista hyötyä.

Lisään vielä, että kirjoittaessani on mielessäni ollut toveri, johon minua yhdistää pitkän yhteiselämän kokemukset, mutta josta ajan myrskyt ovat minut eroittaneet. Jos tapaamme vielä, selvitämme suhteemme edellä esitetyllä perustalla. Toivon että tapaamme. Se toivo antaa minulle moraalista voimaa.

Mitä sanotte, toverit? Kuka jatkaa juttua?

Eno.

Salaisia neuvotteluja rautatielakon lopettamiseksi

Chicago. — Yhteenliittyneiden konepajatyöläisten liiton sihteeri John Scottin antaman lausunnon mukaan lakkolaisten edustajat ovat olleet salaisissa neuvotteluissa rautatieyhtiöitten kanssa.

Scott selitti, että suunnitelmat konferenssista on pidetty salassa. Hän lausui edelleen, että jos Baltimoren konferenssissa päästään jonkinlaiseen yhteisymmärrykseen, tullaan konepajatyöläisten edustajain neuvottelu kutsumaan koolle Chicagossa.

Timminsin, Cobaltin, Cochranen, South Porcupinen ja ympäristön väestölle

HUOMIOONOTETTAVAA

KOKO MAILMAN parhain tunnettu lääkäri, joka parantaa ilman lääkkeitä on epäilemättä Tohtori Wentworth Duluthista ja Port Arthurista. Tohtori Wentworth tulee Timminsiin joksikin aikaa ja ne henkilöt, jotka ovat sairaita ja huonossa voinnissa, voivat saada hänen ammattiinsa kuuluvaa palvelusta. Ei ole väliä mistä kärsitte tai mitä lääkärit ovat sanoneet teille sairaudestanne, tulkaa tapaamaan miestä, joka on parantanut tuhansia sen jälkeen kun kaikki muu on epäonnistunut ja lääkärit ovat julistaneet heidän parantumattomiksi. On tuskin olemassa tautia jota ei voisi Tohtori Wentworthin hoitotapa ilman lääkkeitä ja leikkauksia parantaa, jos tervettä järkeä käytetään ja kylliksi aikaa annetaan hoidolle. Tässä on teille tilaisuus tulla terveeksi. Tulkaa tapaamaan Tohtori Wentworthia.

Todistuksia.

«Vuonna 1920 sairastuin influenssaan, joka jätti minut huonontuneeseen terveydentilaan ja siitä ajasta lähtien tunsin pahan kivun oikeassa kupeessani ja selässäni, joka aika-ajottain piti minut pois työstäni, olen puutyöntekijä, toisinaan kun menin työhön tuli kipu niin äkkiä, että se teki minut aivan avuttomaksi joksikin aikaa. Menin katsomaan erästä lääkäriä, joka sanoi, että minun oikeanpuoleinen munuaiseni on venähtänyt ja sanoi että se paranisi itsestään ajan mittaan. Niinpä ponnistelin eteenpäin miten parhaiten voin ja koetin useita eri lääkäreitä ilman mitään apua. Sitten toukokuussa 1921, kun olin työssä eräällä farmilla, jouduin kokonaan sairaaksi ja lääkäri sanoi, että se oli hermotautia ja piti se minut pahemmassa tilassa kuin olin ollut ennen, enkä voinut tehdä ensinkään työtä. Otin lääkärin lääkettä koko sen ajan, mutta en saanut siitä apua. Ja niinpä viimein, joulukuussa, olin niin huono, että tuskin voin itseäni liikuttaa ilman kovaa kivun tuntoa, ja olin vuoteessa suurimman osan ajasta. Minut lähetettiin General sairaalaan ja leikattiin ja hoidettiin siellä kolme kuukautta ja paranin hieman, mutta hyvin hitaasti, siksi että se oli kroonillinen taudin tapaus. Lääkkeet eivät näyttäneet auttavan minua ja viimeisenä keinona etsin teidän apuanne ja heti tunsin itseni paremmaksi ja muutamassa päivässä jätin pois kävelykepin jota minun oli siihen asti täytynyt käyttää. Olen nyt ollut teidän hoidossanne jonkun aikaa ja voin hyvin ja painoni ja voimani lisääntyvät ja voin kävellä vaikeudetta ja voin syödä kolme täyttä ateriaa päivässä, jota en voinut tehdä ennen. Kaikki jotka tunsivat minut ennenkun otin teidän hoitonne, ovat hämmästyneet muutoksesta tilassani niin lyhyen ajan sisällä. Jotkut heistä luulivat että en paraneisi koskaan. Niinpä neuvon kaikkia, jotka kärsivät, kuten minä, tai jollakin muulla tavalla, menemään heti teidän luoksenne, sillä olen varma että he saavat parhaan huolenpidon ja hoidon joka on minullekin ollut niin suureksi hyödyksi.

Vilpittömästi teidän, JAS. C. McLEOD.
212 Tupper Street, Port Arthur, Ontario.

KENELLE TAHANSA TÄMÄ KUULUU:

22 vuotta takaperin sairastuin sciaticaan ja reumatismiin ja sen jälkeen ei minulla ole ollut rauhaa.

Otin Tohtori Wentworthilta hoitoa ja viisi viikkoa kestäneen hoidon jälkeen huomasin muutoksen parempaan päin ja kuudennen viikon jälkeen olin täydellisesti parantunut ja tällä hetkellä olen yhtä reipas ja terve kuin kukaan toinen.

Teidän, JAMES ARMSTRONG.
84 Regent St., Port Arthur, Ont.

Tri P. J. WENTWORTH

PUNIKIN HINTA ALENNETTU

Maksaa nyt $1.50 vuosikerta ja 90 senttiä puoli vuotta.

Punikin hintaa laskettiin myöskin. Punikin hintaa tosin ei ole koskaan moitittu kalliiksi. Päinvastoin ovat kaikki sitä mieltä, että Punikin hinta on liiankin halpa sen arvoon nähden. Mutta kun liike seuraa yleisiä markkinahintoja, niin on Punikin hintaa laskettu ja siksi sen hinnat nyt tulevat olemaan

KAIKKIALLA AMERIKASSA:

Vuosikerta	$1.50
Puoli vuotta	.90

ULKOMAILLA:

Vuosikerta	$1.75
Puoli vuotta	$1.00

Tämä koskee myöskin Canadaa, niin että esimerkiksi Canadaan ja Suomeen on sama ulkomaataksa.

Ei vaivaa siis korkea tilaushinta!

Vapauden mukana jokaiselle Punikki, sillä muuten ei henkinen ravinto ole täydellinen. Punikki on jälkiruokaa, aiskriimiä, henkisen ravinnon pöydällä ja jokaiselle pöydälle sitä riittäköön. Hyvä lehti, Vapaus, ruuaksi, henkiseksi ravinnoksi, ja hyvä vitsi sulattamaan ruokaa, sellainen olkoon päämäärämme.

Mikä on vitsi?

Vitsi on tietysti ajatus — tai sanakäänne, sanoo jokainen. Lyhemmin kuin pitkä puhe vitsi kuvaa kerrottavan asian tai antaa jolekin kerrottavalle asialle aivan uuden suunnan. Vakavimmassakin hetkessä vitsi voi pelastaa aseman ja virittää uutta elämänintoa. Suomen eräältä vankileiriltä kerrotaan eräs juttu. Eräs punikki oli hirttänyt itsensä ja toiset punikit seisoskelivat, tapauksen huomattuaan, läheisyydessä. Tulipa vartijakin siihen ja ärjäsi: «Mitä te täällä jonotatte?» Jolloin eräs jonottajista vastasi, että täytyy jonottaa, kun ei ole kuin yksi köysi.

Se on hirtehisvitsi ja kuuluu sarjansa ensimäisiin.

Muutamilla ihmisillä on kuitenkin huono maku näissä asioissa. Eräät pitävät esimerkiksi ruokottomuutta vitsinä. Ruokottomuudet ovat ruokottomuuksia siksi, kun ne useimmassa tapauksessa koskevat joko sukupuoliuhteita tai jotain muuta enkaltaista. Esittäisimme mielellämme esimerkin ruokottomuuksista, mutta siihen meillä ei ole monestakaan syystä tilaisuutta eikä halua. Sitäpaitsi on sillä alalla omat asianharrastajansa.

Ruokottomuus elää vain valistumattomissa ihmisissä. Hollitupajutut kukoistivat Suomessakin parhaiten silloin kun ei ollut työväenliikettä. Työväenliike toi mukanaan työväen vitsit, luokkavitsit, tai ainakin korkeamman «treenailun» tällä alalla.

Punikki ei sisällä ruokottomuuksia. Siinä, kuten kaikissa painotuotteissamme, pyritään harjottamaan agitatsioonia, mutta terävässä, vitsailevassa satiirisessa hengessä.

Punikin levityskausi on alkanut. Tarkastaa asiaa koskevia ilmotuksia!

ERI PAIKKAKUNTAIN UUTISILMOTUKSIA

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisesa lehtemme ilmestyväsä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 ja seisovista 25 senttiä kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Rahaa Suomeen Vapauden kautta. Aina päivän korkein kurssi.

Hyvä valikoima Fountain kyniä Vapauden konttorissa.

KÄYTETTYJÄ kirjotuskoneita kaiken hintaisia ja eri tehtaiden tekoa, saa Vapaudesta. Kysykää meiltä.

Ainoa paikka Sudburyssa missä rahallanne on oikea arvonsa on BALMORAL ANNEX ruokala ja kahvila. — A. Hiltunen.

ENSILUOKAN RÄÄTÄLI tekee uusia pukuja sekä korjaa vanhoja. **O. Koivula**, Box 1504, Sudbury, Ont. Phone 1433.

Räätäli H. Kauhanen, otan vastaan alaani kuuluvaa työtä 9 Lisgar St., Box 524, Sudbury, Ont.

Kahvila ja Ruokala avoinna päivittäin. Tuoreet leivät ja kahvit. Elm ja Lisgar katujen kulmassa, Mrs. H. Yackman, Sudbury, Ont.

Jacob Järvis
Asioimisto
Box 1181, Sudbury, Ont.

FORT WILLIAM, ONT.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort William, Ont.

COPPER CLIFF, ONT.

Valokuvia. — Välitän raamia ja suurennuksia. Työ ensiluokkainen. A. Niemi, Box 127, Copper Cliff, Ont.

INTOLA, ONT.

Valokuvasuurennuksia ja raameja saa kauttani halvimmalla. Ensiluokan työ, mallikirja $1.25, josta saa rahan takaisin. Pyytäkää hintojani ensin. **H. Erkkilä**, Intola, Ontario.

TIMMINS, ONT.

Räätäliliikkeeni sijaitsee poikataloa vastapäätä, 56 Palsam Str. **J. Rintanen.**

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. **J. Oksanen.**

Timminsin hauskin paikka on Junellin makeiskauppa 65—4th Ave. Virvoitusjuomia, kaikenlaisia makeisia ja tupakkaa aina saatavana.

PORT ARTHUR, ONT.

KANSALAISSET HUOM.! Olen avannut suutariliikkeen nahkaliikkeen yhteyteen. Tehdään uusia kenkiä, metsästys- ja uittokenkiä ja kävelyjalkineita, pieksuja metsätyömiesille, sekä vanhoja korjataan kohtuhinnoilla. Työ ensiluokkaista. 187 So. Algoma St., Port Arthur, Ont. M. Mikkilä.

J. Arnion lihakauppa, 319 Bay St., Port Arthur, Ont.

Kelloseppä. Kaikkea kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni.
I. S. Salo, 17 Johnson ave.

Casey-Shaw Lbr Co.

Kaikenlaista lautatavaraa, sahamyllytyötä tehdään. Höylättyjä ja höyläämättömiä lautoja ja rakennustarpeita joka lajista.

Phone 452 **Sudbury, Ont.**

DR. P. R. WILSON
Hammaslääkäri
Marshall-Eccleston Block,
Timmins.
Post-Office Block
SCHUMACMER,
Vapaa tarkastus ja neuvottelu.

Piiraisen ja Oksasen
Parturiliike—Tupakkakauppa ja Palloruuma sijaitsevat
57 Lang St. Cobalt, Ont., Can.

HUOMAA! MUUTOSTA SUDBURYSSA

Liberty Haalilla

MAHTAVAT

Kukkailtamat

ensi lauantaina t.k. 9 p., johon naisia pyydetään tuomaan kukkia mukanaan.

SISÄÄNPÄÄSY VAPAA

Tanssia lujasti. **Hyvä soitto.**

Tulot luovutetaan Vapaudelle.

S. S. O. Huvitoimikunta.

Sudburyn uutisia

Lasten pyhäkoulu ja osasto alkaa toimintansa ensi sunnuntaina kello 2 jpp. Ne lapset joilla on Mäkelän Aapinen, tuokoot sen kouluun tullessaan.

Osaston työkokous sunnuntaina. Kuten jo aikaisemmin on ilmoitettu, pidetään osaston varsinainen työkokous ensi sunnuntaina. Kun kokouksessa tulee esille koko jäsenistölle tärkeitä asioita, kehoitetaan heitä saapumaan mahdollisimman monilukuisina.

Nestori Aho vapaana takauksella. Suomalainen ajuri Nestor Aho, jota syytetään erään ranskalaisen päälle ajosta Sudburyn ja Copper Cliffin välisellä tiellä, laskettiin torstaina vapaaksi $4,000 takauksella ja tapahtuu jutun alustava kuulustelu tänään.

Sekä Aho itse, että hänen vaimonsa, ovat tämän ikävän tapauksen johdosta suuresti huolissaan, varsinkin on Ahon vaimoon koskenut tapahtuma sangen syvästi, hän kun on vielä heikonlainen terveydeltään.

Tapaturmassa kuolleen ranskalaisen veli, joka esiintyy vainajan todistajana jutussa, on kuuleman mukaan tunnustanut, että kyseessä on auttamaton vahinko.

Eri paikkakunnilta

CREIGHTON MINE, ONT.

Creighton Minen s. s. osaston uudelleen alkiskokous pidettiin elok. 30 päivä, 1922.

Kokoukseen oli saapunut kiitettävän runsaslukuinen joukko jäseneksi pyrkiviä jotka myöskin kirjoittautuivat uutena jäsenenä osastoon, näitä oli 13 henkilöä.

Muuten kokouksessa esille otettujen asiain keskusteluissa vallitsi tyydyttävä yhteisymmärrys, joten ei vielä ainakaan mitään erikoisempia erimielisyyksiä ilmennyt.

Toimitettiin johtokunnan valinta lippuäänestyksellä, johon tuli seuraavat henkilöt valituiksi: John Hill, John Tammi, Matti Riihimäki, Mrs. Kannisto ja Arthur Mäki, varalle J. Kannisto ja A. Waine. Sanomalehtiasiamieheksi tuli Matti Riihimäki.

Siis osastomme uudeleen alkamiselle, jäsenille ja niiksi aikoville toivoisin mahdollisimman suurta yhteisymmärrystä.

Osastomme sisäisiin asioihin ja myöskin suuntakysymykseen nähden tulee asiat esille ensi kokouksessa, nimittäin 10 päivä syyskuuta, 1922. — J. Hill.

Orjamarkkinoita

Kirj Charles Ashleigh.

Howard katu, San Fransiskossa, on se osa jota kutsuu liikkuva työväki orjamarkkinoiksi, jonka kokoontumispaikka se on. Jokaisella lännen kaupungilla on orjamarkkinansa, usean kadunvälin pituudelta rakennuksia joissa kulkija löytää mitä hän tarvitsee. Siellä löytyy 25 sentin hotelleja; halpoja ravintoloita, joissa aterian voi saada 20 tai 30 sentillä, likaisia, tungokseen asti täynnä olevia kapakoita, — joiden otaksutaan kieltolain jälkeen myyvän ainoastaan alkoholittomia juomia, mutta jotka kaikki antavat ulos inhoittavia nesteitä, joita väärin kutsutaan viinaksi. Ja, myöskin on olemassa paikanvälitystoimistot. Ilman paikanvälitystoimistoja ei voisi olla orjamarkkinoita. Näistä konttoreista lähetetään työläisiä suuriin rakennusurakoihin, satoja maileja kaupungista.

Paikanvälitystoimistojen ulkopuolella ovat kyltit; mustat taulut tai kankaat joihin on kirjoitettu suurilla kirjaimilla työnantajien tarpeet. Kulkeva työväki, auringonruskettamat miehet, puettuina overaleihin, avokaulaisiin sinisiin paitoihin ja leveälierisiin pehmeisiin hattuihin, seisoo ryhmissä keskustellen työpaikoista joiden hyvät puolet esitetään heille.

«Viisi sataa miestä halutaan säiliön rakennukseen Oregonissa»; Kuusikymmentä miestä siltoja rakentamaan Nevadaan»; «Sataviisikymmentä miestä halutaan kastelulaitoksille Etelä Californiaan.» Niin kuului kyltit; ja työläiset tungeskelevat konttoreihin ostaakseen itselleen työpaikan. Sillä heidän täytyy maksaa tilaisuudesta tienata niukan palkan erämaassa tai metsässä. Paikanvälitystoimiston hait ottavat yhdestä viiteen dollariin jokaisesta lähetyksestä.

Silloin tällöin näkee ryhmän työläisiä joilla kaikilla on matkustuslippu hattunauhassaan, ja kantaen «nyyttejään», paikanvälitystoimiston agentin ajamina, jota tavallisesti kutsutaan «ihmis-pyydystäjäksi», menevän alas katua rautatieasemaa kohti. Tämä on «lähetys». Suuret rakennusyhtiöt maksavat miesten kyydit.

Joskus ostavat miehet työn saadakseen lähetyksen, ilman aikomusta työskennellä saapuessaan perille. Kirjurit paikanvälitystoimistoissa tietävät tietävät tämän, ja he tarkastavat josko hakija on todella kovan työn tekijä tai ei.

«Näytä minulle kätesi,» hän sanoo. Ja työn etsijä tottelevaisesti kääntää kämmenensä «ihmis-pyydystäjän» tarkastettavaksi. Jos ne ovat kyllin känsäiset ja arpiset, nyökäyttää kirjuri hyväksyvästi, ottaa miehen rahan ja antaa hänelle työlipun.

Muistan kuinka eräänä päivänä nuori kirjuri tuli ulos eräästä Howard kadun paikanvälitystoimistosta, painaen hatun päähänsä ja täyttäen ilman kirouksilla.

«Minä lähden,» hän selitti odottavalle joukolle ulkona. «Olen väsynyt käsittelemään teitä kurjia, mykkiä, kimottuja elukoita! Miksi helvetissä ette te järjestäydy ja lopeta tätä saastaista orjamarkkina-järjestelmää?»

Ja pitkin auringonpaahtamaa, tomuista katua hän meni, jättäen jälkeensä suuren aatteen siemenen joka, jonakin päivänä, voi muuttaa kaikki mailman orjamarkkinat vapaiksi ja kauniiksi itse-hallitsevan työn kaupungeiksi.

YLEISIÄ UUTISIA

Pappi tuomittu murhasta

Los Angeles. — Lautakuntaoikeus tuomitsi täällä perjantai iltana Herbert Wilsonin, entisen papin vikapääksi ensiluokan murhaan. Murhattu henkilö on H. R. Cox.

Leipäkapinoita Berlinissä

Berliini. — Kymmenen henkilöä haavottui Eberswaldessa torstai iltana puhjenneen leipäkapinan yhteydessä tapahtuneissa otteluissa poliisin ja väkijoukon välillä.

Noin 4,000 nouseva väkijoukko, mukana paljon naisia, tuskastuneena ylettömiin elintarvehintoihin, murtautui elintarvekauppoihin, ottaen niistä ruokatavaraa ja murskaten niiden ikkunat. Paikalle kutsuttu poliisivoima avasi tulen väkijoukkoa vastaan, joka vastasi tuleen kivisateella. Väkijoukko ei asettunut ennen kuin poliisit saivat lisäjoukkoja. Ottelussa haavottui vaikeasti kymmenen ihmistä.

Rautamalmia Canadasta Saksaan

Sydney. — British Empire Steel korporationin kaivokset Belle Islessa työskentelevät yötä päivää rautamalmin lähettämiseksi suoraan Saksaan. Kolme suurta laivaa purjehti viime viikolla Bremeniin, vieden jokainen yli 6,000 tonnia malmia lastinaan. Useita suuria laivoja on edelleen valmiina lähtemään.

Farmi myytävänä

Hyvässä kunnossa oleva farmi myydään halvalla joko irtaimistoineen tai ilman. Autotie ja joki aivan talon edustalla. Siis tässä on tilaisuus jonka passaa ottaa huomioon. Tiedustelkaa hintaa kirjeellisesti. Osoite:

KUSTI LAINE, Intola, Ont.
eli 117 North St., Fort William, josta tapaa myyjän joka antaa vapaan autokyydin farmin ostajalle.

Canadian National Railways

Central Division Eastern Lines

RATAPÖLKKY URAKKATARJOUS

Sulettuja tarjouksia, osotettuna allekirjoittaneelle ja merkittynä «Tender For Ties», otetaan vastaan tässä konttorissa, kello kahteentoista päivällä, lauantaina 16 p. syyskuuta, 1922 1,500.000 kappaleelle rautatien ratapölkkyä, jotka on tehtävä timpereistä jotka ovat katkaistut lokakuun 1922 ja toukokuun 1923 välillä ja jotka ovat lähetettävät joulukuun 1 päivään 1922 ja syyskuun 30 päivän 1923 välillä, Canadian National Rautatien varsille Ontariossa ja Quebecissa, pohjoispuolella St. Lawrence joen sekä itäpuolelle Armstrongin ja Port Arthurin, ratapölkkyjä koskevan määryksen No 3856 mukaisesti, joka määräys (Tie Specification) on päivätty maaliskuun 18 päivä, 1919.

350,000 ratapölkkyä on kuletettava Canadian National Rautatien varrelle Armstrongin ja Hervey Junctionin välille.

200,000 ratapölkkyä on kuletettava Canadian National Rautatien varrelle Hawkeskuryn, Quebec Cityn ja St Felician välille.

100,000 ratapölkkyä on kuletettava vanhoille keski-Ontarion linjoille, (Old Central Ontarion Lines).

850,000 ratapölkkyä on kuletettava Canadian National Rautatien varrelle, Ruelin ja Port Arthurin välille.

Urakkatarjouskaavakkeita ja selontekoja on saatavissa General Tie Agentin konttorista, Room 231, New Union Station, Toronto, Ont.

Urakkatarjouksia ei oteta huomioon jos ei niitä ole tehty sellaisille kaavakkeille joita on, saatavana tässä mainitulta rautatieyhtiöltä.

Tarjouksia pienemmälle summalle kuin 5000 ratapölkkyä ei oteta huomioon.

Alhaisinta tai mitään muutakaan tarjousta ei olla pakotettuja hyväksymään.

Sitoumuksia voidaan tehdä General Tie Agentin kautta Torontossa, tai paikallisten agenttien kautta Gogamassa ja Cochranessa, tarkotuksella ostaa ratapölkkyjä joita ovat tehneet pienemmissä erissä uutisviljelijät omilta mailtaan.

Toronto, elokuun 9 p., 1922.

W. H. GRANT,
General Tie Agent.
Canadian National Railways,
Toronto, Ont.

MYYTÄVÄNÄ

Hyvällä liikepaikalla sijaitseva SAUNA ynnä viisihuoneinen asuinrakennus myydään halvalla.

Andrew Pudas,
216 McIntyre St.
Port Arthur, Ont.

Täten surulla ilmoitan että vaimoni

SANNI KIVI
(o.s. Salmi)

sairastettuaan 10 päivää, kuoli Sudburyn sairaalassa elok. 31 päivä. Hän oli syntynyt Peräseinäjoen pitäjässä Annalankylässä, Vaasan läänissä. Ollen kuollessaan 34 vuoden ikäinen. Lähinnä suremaan jäivät minä, hänen miehensä sekä 3 pientä lasta, 3 siskoa tässä maassa ja Suomessa vanhemmat sekä 2 siskoa ja 2 veljeä ynnä lukuisa joukko muita sukulaisia ja tuttavia tässä maassa sekä Suomessa.

John Kivi ja lapset.

Samalla lausun sydämelliset kiitokset Copper Cliffin ja Sudburyn tovereille kun niin runsaslukuisena saavuitte saattamaan vainajaa hänen viimeiseen lepoonsa.

P. GORMAN & CO.
Kiinteimistö asioimisto
Kaupungin lotteja myytävänä kaikista osista kaupunkia. Me myymme helpoilla maksuehdoilla.
Taloja myytävänä tai vuokrattavana.
Vuokria kolehteerataan.
Liiketilaisuuksia tarjolla.
Meidän tarkotuksemme on tyydyttää liiketuttaviamme, sillä se tuo meille lisää liikettä.
P. Gorman & Co.
Room 103 Stafford Blk.
Phone 381. Sudbury, Ont.

CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

(Standard aika)

Canadian National täten ilmottaa että alkaen syysk. 10 p. Winnibegiin menevän National» junan kanssa yhteydessä oleva juna lähtee Sudburysta aamulla 8.15 päivittäin. Juna joka on yhteydessä Winnipegistä Torontoon menevän «National» junan kanssa, lähtee Sudburysta päivittäin 7.15 aamulla.

Huuto-kauppa!

Vapaaehtoisella huutokaupalla myydään Anna Pääkkösen (Hendrickson) kuolinpesän omaisuus. Myytävänä on farmi, karjaa, siipikarjaa, koneita, kärryjä, rekiä, hevosia sekä kaikenlaista farmityökalustoa sekä kaikenlaatuista irtainomaisuutta mitä taloushommassa käytetään. Huudot jotka nousevat $10. tai yli saavat olla velkana 6 kuukautta, ilman korkoa. Huutokauppa toimitetaan Pääkkösen farmilla Broder Townshipissä, Long Laken tien varrella, syyskuun 12 p., alkaen kello 10 aamupäivällä.

Verner Koivula,
Kuolinpesän hoitaja.

Uusi kauppa! Uudet tavarat! Uusi ja
On ehdottomasti edullisin teille, tehdä ostoksenne
INTERNATIONAL GROCERY STORESSA
Monipuolinen varasto kaikkia ruoka- ja sekatavarakaupalle kuuluvia tarpeita, joita vaihdamme farmarien tuotteisiin. Lähetykset toimitetaan erityisellä huolella, nopeasti ja täsmä. Kauppa, jossa kuluttajat enemmän hyötyvät!
INTERNATIONAL GROCERY STORE
292 Bay Street. Puhelin 305 Port Arth

Halvennus joka lauantai

Miesten naisten, neitosten ja lasten kenkiä myydään netuilla hinnoilla. Saatavana kaikkia korkean luokan jalk
Tulkaa käymään, niin näette itse.
J. K. BATTAH
Cobalt Square

H. EDWARDS
General Merchant. **Nairn Cent**
Ruokatavaraa, Rautatavaraa ja Rehuja. — Bell Telephone

Copper Cliffilaiset

Pistäytykää puotiin jossa on kaikenlaista ensiluokan ruokatavaraa päivän halvimpiin hintoihin.
A. PELKOLA
7 Finland St. Phone 194

"TAYLORS"

ERIKOISUUKSIA

Peachit päsketti	75c
Päärynät, päsk.	$1.00
Luumut, päsk.	75c
Omenat 10 paun.	70c
Sylttyomenat 10 p.	$1.00
Vihreät kahvit 3 p.	$1.00
Extra halpoja luutia	75c

«TAYLORS» RUOKATAVARAKAUPPA

Dr. H. STIFT
Hammaslääkäri.
Sudbury, Ontario
Samassa rakennuksesa kuin tri Koljonen

A. D. MELDRUM
Lakim. ja yleinen Notario
Nova Scotia Pankin rakennuk.
59 Durham St., Sudbury, Ont.

WASHINGTON CAFE
(Elm Streetillä.)
Suosittelee maukkaita ruokiaan. Käykää tutustumassa.

MATKAILIJAKOTI
EMIL JOHNSON
62 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa
Telefooni 532
Siistejä huoneita saatavana.

GEORGE M. MILLER
LAKIMIES, ASIANAJAJA, Y.M.
Burns—Silverman Block
Konttori Regent teatterin yläkerrassa.
Suomalainen tulkki konttorissa
Phone 186 P.O. Drawer 360
SUDBURY, ONT

Kalle Poukaman SAUNA
Copper Cliffin tien varrella Sudburyssa. Avoinna joka lauantai. — Phone 457.

Shub Bros.

Butchers and Grocers
74---4th Ave.,
Timmins, Ontario.
Ordereita haetaan kotoa ja lähetetään nopeasti.
Tuoretta lehmän ja vasikan lihaa joka päivä.
SUOMALAINEN

A. H. BEA
Vanhin ja luotet
JUVELI-KA
SUDBURYSS
KORJAUSTYÖT TA
50 Durham St.

Twin City Works
valmistaa parhaimmat juomat kaksoiskaupun täkää aina niitä. Erik sittelemme Pine Appl Ulkolähetykset tehdää sesti ja nopeasti.
V. TUOMI & K. ME omistajat.
819 Minnesota
Phone So. 21
FORT WILLIAM,

WHITEN AP
Meillä on suuri varast sia Suomalaisia lää
Meillä on suuri va mannin Kodak valok ta, filmejä ja kuv Me voimme kehittää kuvanne. Hintaluette tyskirjasemme lähetet ti postissa pyydettäe
Osoite:
295 Bay St
Port Arthur,
A. C. White,
Omistaja.

Fort Willian
Sitä on niin haus tiin, kun emäntä on lella, mutta hän ei tuulella ellei teillä o pomon maukasta ru ta hän voi tarjota r ne. Kysykää «Kotile tamme joka kiertää pungeissa joka pä saatte mitä haluatte.
Kovaleipä-, korppu leipä tilaukset suor lella kaukaisempiink Jos ette käytä leip kää koetilauksenne la:
Home Bake
740 Simpson
FORT WILLIAM,

PARHAAT J REIMM
hedelmät ja kasvikse ostamalla M. J. Hon ta vastapäätä Mark lemme suomalaisia mielihyvällä. Tulka varmaan tulette tyyt reilla kasviksilla ja me.
M. J. HOM
52 Borgia St., Su